

N:o 7.

Ank. till Riksd. kansli den 17 febr. 1890, kl. 8 e. m.

Utlåtande, angående regleringen af utgifterna under riksstatens sjette hufvudtitel, innefattande anslagen till kongl. civildepartementet.

(2:a U. A.)

Kommerskollegium.

Under anslagstiteln »kommerskollegium» äro de anslag uppförda, som utgå till kollegiet sjelft och till patentbyrån, och äro för båda dessa embetsverk, särskilda framställningar gjorda, för hvilka utskottet här nedan får redogöra.

A. Kommerskollegium.

1:o) Kongl. Maj:t har i den till Riksdagen den 14 januari 1890 aflåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behof föreslagit, att Riksdagen måtte *dels* på det att Kongl. Maj:t måtte komma i tillfälle att med samma belopp som för innevarande år tilldela kommerskollegiets ledamöter samt dess i stat uppförde embets- och tjänstemän, med undantag af fyra kanslister, tillfällig löneförbättring under år 1891, på extra stat för år 1891 anvisa 7,640 kronor, *dels öck* medgifva, att intill slutet af år 1891, i den mån sådant vore erforderligt för bestridande af göromålen inom kollegiet eller för beredande

Ang. tillfällig löneförbättring för kommerskollegium m. m.

[1.]

åt bemälda embets- och tjänstemän samt åt kollegiets vaktbetjening af samma aflöningsförmåner, som andra med dem likstälde tjänstemän och betjente åtnjöte, af Kongl. Maj:t finge för ändamålet disponeras de aflöningsbelopp, som vore i kommerskollegiets stat anvisade ej mindre för en advokatfiskalstjänst än äfven för andra ledigblifna eller ledigblifvande befattningar inom kollegiet, i afseende å hvilka indragning kunde ega rum eller förändring eljest vidtagas.

Af det vid ofvan omförmälda proposition fogade statsrådsprotokoll öfver civilärenden den 11 januari 1890 inhemtas, att departementschefen vid föredragningen inför Kongl. Maj:t af detta ärende yttrat, att då frågan om inrättande af ett särskildt departement för landbruk, industri och handel syntes vara för längre tid undanskjuten, samt genom landbruksstyrelsens tillkomst jordbrukets anspråk på en statsadministrativ myndighet för behandling af dess intressen blifvit tillgodosedt, vore den tidpunkt nu för handen, då till behandling borde företagas frågan om lämpligaste organisationen af den myndighet, som närmast hade till uppgift att bevaka handelns och näringarnas intressen. Departementschefen hade ock med anledning deraf för afsigt att under innevarande år göra denna fråga till föremål för utredning inom departementet, så att ett förslag till ifrågavarande embetsverks definitiva organisation kunde föreläggas Kongl. Maj:ts pröfning före 1891 års riksdag. Då sålunda förhållandena för nästkommande år blefve oförändrade, ansåge sig departementschefen emellertid böra hemställa, att Kongl. Maj:t måtte af Riksdagen för år 1891 äska samma anslag till tillfällig löneförbättring och samma medgifvande i afseende å dispositionen af lediga löner i kollegiet som för innevarande år. Visserligen blefve de för år 1891 sålunda disponibla medlen, liksom de medel, hvilka för innevarande år vore i följd af Riksdagens beslut tillgängliga för att bereda kollegiets embets- och tjänstemän samt vaktbetjente samma aflöningsförmåner som deras vederlikari i andra embetsverk, för ändamålet otillräckliga, men närmare slutet af hvarje utaf dessa år, då de kraf, som ställes på manufakturförslagslånefonden, blefve tillförlitligt kända, kunde det, enligt departementschefens åsigt, tagas i öfvervägande, huruvida icke från denna fond kunde beredas medel för åstadkommande af den för statsverket obetydliga fyllnadssumma, som för ändamålet erfordrades.

I den till senaste Riksdag aflåtna statsverkspropositionen hade Kongl. Maj:t i förevarande ämne gjort en med den nu ifrågavarande likartad framställning. Vid behandlingen af detta förslag anmärkte utskottet, att detsamma visserligen allenast derutinnan skilde sig från de framställningar i ämnet, Kongl. Maj:t de senare åren förelagt Riksdagen, att Kongl. Maj:t föreslagit, att det medgifvande i fråga om dispositionen af aflönings-

belopp, som förut gäلت kollegiets embets- och tjänstemän, måtte utsträckas att omfatta äfven kollegiets vaktbetjening, men att af departementschefens yttrande till det vid statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 12 januari 1889 framginge, att äfven en annan olikhet emot bestående förhållanden afsåges. Löneförbättringarna till embets- och tjänstemännen hade nemligen, utöfver hvad det ifrågavarande anslaget af 7,640 kronor medgifvit, utgått endast i den mån tillgång dertill kunnat beredas af de till indragna tjänster anslagna löner, men fyllnad i vaktbetjeningens löner skulle, om besparingarna fortfarande visade sig för ändamålet otillräckliga, komma att utgå af manufakturförlagslånefondens medel. En sådan anordning hade — yttrade utskottet vidare — hos utskottet framkallat någon tvekan att tillstyrka framställningen, enär det syntes utskottet, att manufakturförlagslånefonden icke i vidsträcktare mån, än som skett, borde anlitas för lönefyllnader inom kollegiet; men då, enligt hvad utskottet inhemtat, det belopp, som från manufakturförlagslånefonden kunde komma att anvisas till vaktbetjeningen, skulle — ålderstillägg dock oberäknade — uppgå till allenast 400 kronor, samt den föreslagna löneförbättringen syntes utskottet vara af rättvisa och billighet påkallad, och medel dertill icke kunde beredas genom minskning i vaktbetjeningens antal, hemställde utskottet likväl om bifall till den gjorda framställningen. Denna utskottets hemställan blef jemväl af båda kamrarne bifallen.

Af departementschefens yttrande till ofvan åberopade statsrådsprotokoll för den 11 sistlidne januari framgår, att departementschefen synes vara sinnad tillstyrka Kongl. Maj:t att för såväl innevarande som nästkommande år från manufakturförlagslånefonden anvisa erforderliga medel till beredande af samma aflöningsförmåner, som uppårras af deras vederlikar i andra embetsverk, åt ej blott, såsom utskottet vid senaste riksdag förestälde sig afsigten vara för innevarande år, kollegiets vaktbetjente utan äfven dess embets- och tjänstemän. I anledning häraf har utskottet ansett nödigt inhemta upplysning angående storleken af det belopp, som under nuvarande förhållanden skulle behöfva från nämnda fond anvisas, för att kollegiets hela personal skulle komma i åtnjutande af en dylik löneförbättring, och har det meddelats utskottet, att beloppet — ålderstillägg inberäknade — skulle utgöra tillsammans 1,960 kronor.

I enlighet med sin förälidet år uttalade uppfattning hyser utskottet betänkligheter mot den af departementschefen sålunda ifrågasatta åtgärden, att medel af Kongl. Maj:t skulle från manufakturförlagslånefonden anvisas till löneförbättring åt kommerskollegiets personal, ty

utskottet föreställer sig, att i allmänhet, då fråga är om löneförbättring åt i statens tjänst anställda personer, Riksdagens uttryckliga medgifvande till löneförbättringen bör äskas, oberoende af sättet, hvarpå de för ändamålet erforderliga medlen äro ämnade att beredas. Då emellertid, enligt hvad departementschefens till statsrådsprotokollet afgifna yttrande gifver vid handen, förslag till definitiv organisation af kommerskollegiet är att till nästa Riksdag förvänta, samt vid sådant förhållande icke torde vara att antaga, att det i och för sig obetydliga belopp, som skulle komma att för den ifrågasatta lönefyllnaden från manufakturförslagslånefonden anvisas, kan komma att utgå för längre tid än intill slutet af år 1891, har utskottet, som för sin del erkänner det oegentliga deri, att aflöningsförmånerna inom kommerskollegiet skola vara ofördelaktigare än inom de med kollegiet likställda embetsverken, icke ansett sig beträffande Kongl. Maj:ts förevarande framställning böra göra annan hemställan än om bifall till densamma. Utskottet får alltså föreslå,

att Riksdagen må *dels*, på det att Kongl. Maj:t må komma i tillfälle att med samma belopp som för innevarande år tilldela kommerskollegiets ledamöter samt dess i stat uppförde embets- och tjänstemän, med undantag af fyra kanslistor, tillfällig löneförbättring under år 1891, på extra stat för år 1891 anvisa 7,640 kronor;

dels ock medgifva, att intill slutet af år 1891, i den mån sådant är erforderligt för bestridande af göromålen inom kollegiet eller för beredande åt bemälda embets- och tjänstemän samt åt kollegiets vaktbetjening af samma aflöningsförmåner, som andra med dem likstälde tjänstemän och betjente åtnjuta, af Kongl. Maj:t må för ändamålet disponeras de aflöningsbelopp, som äro i kommerskollegiets stat anvisade ej mindre för en advokatfiskalstjänst än äfven för andra ledigblifna eller ledigblifvande befattningar inom kollegiet, i afseende å hvilka indragning kan ega rum eller förändring eljest vidtagas.

B.) Patentbyrån.

Ang. disposition af patent- och varumärkesafgifter.

2:o) Beträffande patentbyrån har Kongl. Maj:t ej gjort annan framställning, än att Riksdagen måtte medgifva, att afgifterna för patent och för registrering af varumärken finge användas till bestridande af

de utgifter, hvilka betingades af tillämpning under år 1891 af förordningen angående patent och lagen om skydd för varumärken.

Af den redogörelse för patentbyråns inkomster och utgifter för år 1889, som finnes intagen i det vid statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 11 januari 1890, inhämtas, att byråns inkomster för året utgjort 79,693 kronor 91 öre, under det att dess utgifter, hvilka dock, då räkenskaperna vid tidpunkten för redogörelsens aflemnande ännu icke afslutats, ej kunnat med full noggrannhet uppgifvas, uppgått till 67,989 kronor 31 öre. För år 1888 belöpte sig inkomsterna till 75,103 kronor 87 öre och utgifterna till 65,978 kronor 94 öre.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må medgifva, att afgifterna för patent och för registrering af varumärken må användas till bestridande af de utgifter, hvilka betingas af tillämpning under år 1891 af förordningen angående patent och lagen om skydd för varumärken.

Rikets ekonomiska kartverk.

3:o) Med anledning af Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning och under åberopande af de skäl, som till stöd för samma framställning finnas anförda till statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 11 januari innevarande år (sid. 4 och 5), hemställer utskottet,

*Ang. anslag
till rikets eko-
nomiska kart-
verk.
[3.]*

att Riksdagen må, utöfver det å riksstatens sjetta hufvudtitel för rikets ekonomiska kartverk uppförda ordinarie anslag, 6,000 kronor, under samma hufvudtitel på extra stat för år 1891 anvisa till fortsättande af de ekonomisk-geografiska kartarbetena i Norrbottens län 31,000 kronor och för de ekonomiska kartarbetena i öfriga delar af riket 45,000 kronor, eller tillsammans 76,000 kronor, äfvensom medgifva, att möjligen uppstående behållningar å båda anslagen må användas äfven till bestridande af utgifter för det topografiska kartverket.

Landsstaterna i länen.

Ang. höjning
i anslaget till
följd af in-
dragning af
landsstats-
boställen.

[4.]

4:o) Enligt hvad i ofvan åberopade statsrådsprotokoll (sid. 5 och 6) meddelats, hafva följande landsstatsboställen till statsverket indragits, utan att ersättning till vederbörande tjänstemän ännu blifvit å anslaget till »landsstaterna i länen» uppförd:

häradsskrifvarebostället i Luggude härads fögderi af Malmöhus län, $\frac{1}{3}$ mantal Viarp n:o 4;

häradsskrifvarebostället i Sköfde fögderi af Skaraborgs län, $\frac{3}{4}$ mantal Loringa Grefvegården n:o 6;

länsmansbostället i Gudhems härads vestra distrikt af Skaraborgs län, $\frac{1}{4}$ mantal Backebo Thorbjörnsgården n:o 10; och

häradsskrifvarebostället i Jösse fögderi af Vermlands län, $\frac{1}{2}$ mantal Bässebol n:o 1.

I anledning häraf har Kongl. Maj:t föreslagit, att penningeanslaget under »landsstaterna i länen» måtte höjas med det belopp, hvartill afkastningen af nämnda indragna boställen vore i stat beräknad, eller 2,030 kronor. I händelse af bifall härtill skulle anslaget till »landsstaterna i länen (deraf 90,000 kronor reservationsanslag)» komma att höjas från 2,646,992 kronor till 2,649,022 kronor.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts förvarande framställning, må höja penningeanslaget under »landsstaterna i länen» med det belopp, hvartill afkastningen af fyra indragna boställen är i stat beräknad, eller 2,030 kronor.

Väg- och vattenbyggnadsstaten.

Ang. ifrågasatt förhöjning af anslaget till vägundersökningar.

5:o) I en inom Första Kammaren väckt motion (n:o 31) har herr J. N. Biesért, föreslagit, att det anslag af 30,000 kronor, som vid 1886 års riksdag och allt sedermera blifvit stäldt till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens disposition, att bland Konungens befallningshafvande i länen fördelas för att användas till vägundersökningar, måtte för år 1891 höjas till 40,000 kronor.

Till stöd för sin ifrågavarande framställning har motionären hufvudsakligen åberopat hvad som i fråga om behovet af förbättrade lands-

vägskommunikationer anförts i en af honom inom kammaren väckt motion (n:o 30), angående förhöjning i anslaget till bidrag för anläggning af nya samt förbättring eller omläggning af backiga eller eljest mindre goda vägar. Med erinran att utskottet uti afgifvet utlåtande n:o 13, angående föreslagna statsbidrag till vägars anläggning och förbättring, bro- och hamnbyggnader m. m., på anförda skäl afstyrkt sistnämnda motion samt att detta utlåtande blifvit af Riksdagen godkänt, får utskottet, då en förhöjning af det så nyligen som år 1886 till sitt nuvarande belopp fastställda anslaget till vägundersökningar icke synes utskottet böra ifrågakomma annat än efter framställning af Kongl. Maj:t, som bäst torde vara i tillfälle att bedöma, huruvida anslagsbeloppet är för ändamålet tillräckligt eller ej, hemställa,

att Herr Biesérts förevarande motion icke må af Riksdagen bifallas.

Ålderstillägg.

6:o.) Under denna anslagstitel har Kongl. Maj:t föreslagit, att Riksdagen måtte medgifva, att andre instruktören i husslöjd Wilhem Nordin linge, derest han blefve anställd såsom instruktör i husslöjd å ordinarie stat, i fråga om ålderstillägg räkna sig till godo den tid, han såsom slöjdinstruktör å extra stat tjenstgjort.

Ang. ålderstillägg åt andre instruktören i husslöjd W. Nordin.

[5]

Vid föredragningen inför Kongl. Maj:t af detta ärende har departementschefen, enligt hvad statsrådsprotokollet gifver vid handen, erinrat, att från sjetta hufvudtitelns ordinarie anslag till befrämjande i allmänhet af slöjderna aflöning till en instruktör i husslöjd utginge med 2,000 kronor, hvarjemte denne tjensteman vore berättigad att komma i åtnjutande af tre ålderstillägg, hvart å 500 kronor, efter respektive 5, 10 och 15 års väl vitsordad tjenstgöring. Härjemte hade Riksdagen för hvarje år från och med år 1878 på extra stat anvisat medel för aflönande af en andre undervisare eller instruktör i husslöjd. Intill år 1885 hade aflöningen åt denne undervisare utgått med 2,000 kronor, men sedan innehafvaren af befattningen, Wilhelm Nordin, under mer än fem år med berömligt nit och skicklighet skött densamma, hade aflöningen för nämnda år höjts till 2,500 kronor. Vid detta belopp hade densamma sedermera förblifvit, till dess Riksdagen år 1889 för innevarande år anvisat 500 kronor såsom personligt ytterligare ålderstillägg åt Nordin, derest han fortfarande blefve såsom andre instruktör använd. Nordins aflöning utgjorde således för innevarande år 3,000 kronor.

Sedan innehafvaren af förstnämnda instruktörsbefattning A. Th. Ramström emellertid i maj månad 1889 afidit, hade — meddelar departementschefen vidare — såsom sökande till den sålunda ledigblifna tjänsten hos landtbruksakademiens förvaltningskomité anmält sig, bland andre, ofvannämnde Nordin, hvilken dock, enligt hvad komitén anmält, vid sin ansökning fogat det förbehåll, att han skulle ega rätt till tjänstårsberäkning från sitt antagande såsom slöjdinstruktör.

Då förvaltningskomitén ansett Nordin böra föredragas framför de öfrige sökande på grund af hans under en elfvaårig, städse väl vitsordad tjänstgöring såsom slöjdinstruktör ådagalagda framstående skicklighet, men Nordin genom utnämning till slöjdinstruktör å ordinarie stat skulle komma att gå miste om de båda ålderstillägg, hvilka tillkomme honom såsom instruktör å extra stat, hade förvaltningskomitén hemställt om medgifvande för Nordin att, i händelse han blefve anställd såsom slöjdinstruktör å ordinarie stat, få räkna sig till godo sin tjänstgöring såsom instruktör å extra stat.

Öfver denna framställning hade utlåtande afgifvits af statskontoret, som dervid på anförda skäl förordat framställningen och hemställt om aflåtande till Riksdagen af förslag i det syfte, förvaltningskomitén ifrågasatt.

Kongl. Maj:ts förevarande förslag har icke gifvit anledning till någon utskottets erinran, och får utskottet för den skull hemställa,

att Riksdagen må medgifva, att andre instruktören i husslöjd Wilhelm Nordin må, derest han varder anställd såsom instruktör i husslöjd å ordinarie stat, i fråga om ålderstillägg räkna sig till godo den tid, han såsom slöjdinstruktör å extra stat tjänstgjort.

Fiskerinäringens understöd.

Ang. förste fiskeriassistentens lön samt ålderstillägg åt fiskeriassistenterna. [6 och 7.]

7:o.) Kongl. Maj:t har under denna anslagstitel föreslagit, *dels* att förste fiskeriassistentens lön måtte för tiden från och med år 1891 bestämmas till 2,000 kronor, motsvarande sammanlagda beloppet af den nu till honom anslagna lön, 1,500 kronor, och det till honom på grund af kongl. brefvet den 24 mars 1876 utgående arfvode, 500 kronor; *dels ock* att Riksdagen måtte medgifva, att såväl förste som andre fiskeriassistentens lön finge, efter innehafvarens af sådan befattning väl vitsordade tjänstgöring såsom fiskeriassistent under en tid af fem år, höjas med 500 kronor, efter tio års sådan tjänstgöring med ytterligare 500 kronor och efter dylik tjänstgöring under femton år

med ytterligare 500 kronor, med iakttagande, hvad hvarje af dessa förhöjningar anginge, att den högre aflöningen ej finge tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det den stadgade tjänsteåldern blifvit uppnådd, samt med rätt för de nuvarande innehafvarne af dessa befattningar, förste fiskeriassistenten Filip Trybom och andre fiskeriassistenten Johan Viktor Wahlberg, att i fråga om dylikt tillägg tillgodoräkna sig den tid efter år 1874, de innehaft sina befattningar.

Enligt hvad statsrådsprotokollet gifver vid handen, har Kongl. Maj:ts förevarande framställning föranledts deraf, att ofvanbemälda Trybom och Wahlberg i en till Kongl. Maj:t ingifven skrift hemställt, att Kongl. Maj:t måtte bereda dem den förbättring i lönevillkor, Kongl. Maj:t kunde finna lämplig, samt att, derest ålderstillägg dem beviljades, de måtte få räkna sig den tid till godo, de redan tjänstgjort, Trybom sedan början af år 1879 och Wahlberg från år 1868.

Af statsrådsprotokollet inhemtas vidare, att departementschefen vid detta ärendes föredragning inför Kongl. Maj:t erinrat, att Kongl. Maj:t genom kongl. brefvet den 29 maj 1874, i enlighet med hvad Riksdagen medgifvit, bestämt förste och andre fiskeriassistenternes lön till 1,500 kronor för hvardera.

Från det anslag, hvarifrån dessa löner utginge, eller sjetta hufvudtitelns anslag till fiskerinäringens understöd, hade dessutom redan genom kongl. brefvet den 12 februari 1864 förste assistenten för vården af en normalstation för fiskodling tillagts ett arfvode af 500 riksdaler om året; och då Kongl. Maj:t sedermera genom ofvannämnda kongl. bref den 24 mars 1876, i sammanhang med öfverlemnande till Vesternorrlands läns hushållningssällskap af normalanstalten för fiskodling vid Östanbäck och förste fiskeriassistentens befriande från skyldigheten att sköta en statens normalanstalt för fiskodling och vid densamma vara bosatt, förordnat, att förste fiskeriassistenten i stället skulle efter plan, som af landtbruksakademiens förvaltningskomité årligen fastställdes, utföra de reseförrättningar och undersökningar rörande fiskerierna, som kunde honom anförtros, äfvensom vid fiskodlingsanstalter i riket meddela undervisning åt elever, hade Kongl. Maj:t tillika medgifvit, att förste assistenten skulle ega att för denna undervisning uppbära nämnda, för normalanstaltens skötsel anvisade arfvode af 500 kronor årligen.

Förutom den aflöning, som fiskeriassistenterna sålunda åtnjöte, eller förste assistenten 2,000 kronor och andre assistenten 1,500 kronor, vore dessutom för bekostande af deras tjänsteresor anvisade för hvardera 1,000 kronor; men då assistenterna skulle för dessa belopp

användande för det afsedda ändamålet redovisa, kunde dessa medel, af hvilka de egde att tillgodoräkna sig den rese- och traktamentsersättning, som vore bestämd för fjerde klassen i resereglementet, icke antagas lemna dem någon behållen inkomst.

Uti yttrande, som landbruksakademiens förvaltningskomité efter erhållen remiss å den ofvan omförmälda, af Trybom och Wahlberg gjorda ansökningen, infordrat från dåvarande fiskeriintendenten, hade denne förordat bifall till ansökningen på det sätt, att antingen assistenternas aflöning reglerades till likhet med landbruksingenjörernas eller ock assistenterna tillades förmånen af tre ålderstillägg, hvar å 500 kronor, att utgå efter respektive 5, 10 och 15 års tjenstgöring, med rätt för nuvarande assistenterna att tillgodoräkna sig den tid, de tjenstgjort, sedan deras nuvarande lön bestämdes; och hade förvaltningskomitén tillstyrkt bifall till det senare af de utaf fiskeriintendenten framställda alternativen.

För egen del har departementschefen anført, att om fiskeriassistenternas nuvarande aflöning jemfördes med den aflöning, som vore bestämd för de för landbrukets befrämjande tillsatte tjenstemän, med hvilka de kunde anses närmast jemförliga, nemligen landbruksingenjörerna samt instruktörerna i särskilda delar af landthushållningen, visade det sig, att fiskeriassistenterna vore försatte i en betydligt sämre ställning än nämnde tjenstemän. Dessa åtnjöte nemligen en lön af 2,000 kronor med rätt att få sig tillagda tre ålderstillägg, hvar å 500 kronor, hvadan deras aflöning efter femton års tjenstgöring uppginge till 3,500 kronor, medan förste fiskeriassistenten under hela sin tjenstetid måste åtnöjas med en aflöning af 2,000 kronor och andre assistenten med 1,500 kronor. Det borde dessutom anmärkas, att såväl landbruksingenjörerna som instruktörerna egde åtnjuta, förutom ersättning för de resor, som af dem företoges, äfven dagarfvode för sina förrättningar, och att landbruksingenjörerna dessutom egde bekomma särskild godtgörelse för kartor och dylikt, som af dem upprättades. I följd häraf och med hänsyn till de åligganden, som tillhörde fiskeriassistenterna, ansåge departementschefen deras begäran om förbättrade aflöningsvilkor fullt befogad. Departementschefen ansåge sig dock icke nu böra ifrågasätta någon förhöjning i de aflöningsbelopp, som tillkomme desse tjenstemän under de första tjenståren, utan den afsedda löneförbättringen syntes honom böra åstadkommas genom att tillägga dem tre ålderstillägg, hvar å 500 kronor, efter respektive 5, 10 och 15 års tjenstgöring. Men då icke någon anledning förefunnes att bibehålla den nuvarande fördelningen af förste assistentens aflöning i 1,500 kronor såsom lön och 500 kronor såsom arfvode, borde i sammanhang

dermed denna tudelning borttagas och lönen bestämmas till belopp, motsvarande summan af nuvarande lönen och arfvodet.

Genom hvad till statsrådsprotokollet blifvit erinradt synes det utskottet vara till fullo ådagalagdt, att en förbättring i fiskeriassistenternas nuvarande aflöningsförmåner är af rättvisa och billighet påkallad; men det förslag, Kongl. Maj:t i sådant afseende nu framställt, finner utskottet sig dock icke kunna till alla delar förorda. Enligt utskottets förmenande skulle nemligen den förhöjning, som, derest förslaget i dess helhet blefve bifallet, komme att inträda uti de båda ifrågasvarande tjänstemännens aflöning, blifva allt för stor. Hvad särskildt den nuvarande andre assistenten angår, skulle denne sålunda på grund af det antal tjänstår, han enligt förslaget egde att tillgodoräkna sig, redan från löneförbättringens början komma i åtnjutande af alla de tre ifrågasatta ålderstilläggen och i följd häraf på en gång få sina löneinkomster fördubblade; men en så betydande tillökning i bemälda tjänstemans aflöningsförmåner torde icke skäligen kunna anses af omständigheterna påkallad. Utskottet föreställer sig i sjelfva verket, att andre assistentens anspråk på löneförbättring må kunna anses vara tillgodosedt derigenom, att han berättigas att uppbära det första af de för honom föreslagna ålderstilläggen. Den förste assistentens löneförmåner anser utskottet deremot böra sättas något högre än den andre assistentens, helst det belopp af 500 kronor, hvarmed den förres lön enligt den kongl. propositionen skulle komma att öfverstiga den senares, efter hvad i statsrådsprotokollet meddelats egentligen torde få anses tillkomma honom såsom särskild ersättning för den undervisning, han är skyldig meddela åt elever vid de inom riket befintliga fiskodlingsanstalterna. Utskottet tror sig därför böra tillstyrka Riksdagen att åt förste assistenten anvisa två ålderstillägg, hvartdera å 500 kronor, att utgå det första efter fem och det senare efter tio års tjänstgöring.

Utskottet, som deremot icke har något att erinra vare sig mot förslaget, att de båda nuvarande innehafvarne af assistentbefattningarna skola i fråga om ålderstillägg få tillgodoräkna sig den tid efter år 1874 de innehafva sina befattningar, eller mot förslaget, att förste assistentens lön bestämmas till 2,000 kronor, motsvarande sammanlagda beloppet af den nu till honom anslagna lön och det till honom utgående arfvode, får alltså hemställa,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må på det sätt af Riksdagen bifallas, att Riksdagen *dels* beslutar, att förste fiskeriassistentens lön må för tiden från

och med år 1891 bestämmas till 2,000 kronor, motsvarande sammanlagda beloppet af den nu till honom anslagna lön, 1,500 kronor, och det till honom på grund af kongl. brefvet den 24 mars 1876 utgående arfvode, 500 kronor, *dels ock* medgifver, att förste fiskeriassistentens lön må, efter innehafvarens af sådan befattning väl vitsordade tjänstgöring såsom fiskeriassistent under en tid af fem år, höjas med 500 kronor och efter 10 års sådan tjänstgöring med ytterligare 500 kronor, samt att andre fiskeriassistentens lön, 1,500 kronor må, efter innehafvarens af sådan befattning väl vitsordade tjänstgöring under en tid af fem år, höjas med 500 kronor, med iakttagande, hvad hvarje af dessa förhöjningar angår, att den högre aflöningen ej får tillträdas förr än vid början af kalenderåret näst efter det, den stadgade tjensteåldern blifvit uppnådd, samt med rätt för de nuvarande innehafvarne af dessa befattningar, förste fiskeriassistenten Filip Trybom och andre fiskeriassistenten Johan Viktor Wahlberg, att i fråga om dylikt tillägg tillgodoräkna sig den tid efter år 1874, de innehaft sina befattningar.

Ang. ifrågasatta anslag till fiskerinäringens befrämjande.

8:o) I fråga om fiskerinäringens befrämjande hafva följande förslag inom Riksdagen blifvit framställda:

af herr *J. Kerfstedt* (motion i Första Kammaren n:o 15),

att Riksdagen måtte till Kongl. Maj:ts förfogande ställa ett belopp af 200,000 kronor, i ändamål att på billigast möjliga vilkor deraf lemna lån åt behöfvande fiskare för inköp af tidsenliga fiskebåtar eller redskap och anläggande af salterier eller andra dermed jemförliga inrättningar, äfvensom bestämma, att ansökningar om undfående af sådana lån skulle pröfvas så väl af lokalkomitéeer, hvilka Kongl. Maj:ts befallningshafvande inom de respektive länen utsett, som ock af bemälda befallningshafvande, hvarefter fördelningen skulle af Kongl. Maj:t verkställas;

af herr *F. D. Carlborg* (motion n:o 38 i Första Kammaren),

att Riksdagen måtte bevilja ett anslag af 8,000 kronor eller det mindre belopp, som kunde anses tillräckligt, att användas till arfvoden åt en komité, som skulle erhålla uppdrag att undersöka anledningen till de missgynnande konjunkturer, hvarmed den bohüsländska sillfiskebedriften trycktes, samt att afgifva förslag till de åtgärder, som borde ifrågakomma för afhjelpandet af sagda ogynnsamma förhållanden;

af herr *Sven Nilsson* (motion n:o 125 i Andra Kammaren),
att Riksdagen, med syfte att åstadkomma och understödja försäkringsföreningar för fiskemateriel, måtte höja det nuvarande reservationsanslaget till fiskerinäringens understöd med 25,000 kronor; samt

af herr *A. P. Danielson* (motion i Andra Kammaren n:o 176),
att Riksdagen måtte *dels* på extra stat för 1891 anvisa 48,000 kronor, att ställas till Kongl. Maj:ts förfogande för att med 3,000 kronor tilldelas de landsting eller hushållningssällskap, med undantag af dem, som förefunnes i Kronobergs, Jönköpings, Skaraborgs, Örebro, Vestmanlands, Elfsborgs, Vermlands, Kopparbergs och Jemtlands län, som ettdera eller gemensamt med minst 1,000 kronor bidrage till fiskerinäringens understödjande inom sitt område, med rätt för landstinget eller hushållningssällskapet att af det sålunda dem tillkommande belopp utdela 2,000 kronor, jemte 500 kronor af det af dem gifna anslag, såsom understöd utan återbetalningsskyldighet till enskilde eller föreningar, som idkade fiske och vore i behof af understöd till anskaffande af fiskeredskap och båtar eller andra för fisket nödiga åtgärder, såsom salterier, eller för transport af den erhållna fångsten, och återstoden, 1,000 kronor, jemte 500 kronor af de af landsting eller hushållningssällskap tillsammans eller ensamt anvisade 1,000 kronor, såsom lån för fiskerinäringens enahanda befrämjande, att återbetalas under de närmaste 5 åren med en femtedel årligen dock utan ränta; *dels ock* i sammanhang dermed besluta, att de vilkor, som borde iakttagas, då understöd utan återbetalningsskyldighet meddelades, och de, som borde stadgas för den afsedda utlåningen, borde af landstinget, derest det ensamt lemnat bidraget, 1,000 kronor, eller af hushållningssällskapet, om det så gjort, eller af begge gemensamt, om begge dertill bidragit, bestämmas, samt att alla de åtgärder, som med medlens utdelande och utlånande erfordrades, borde på enahanda sätt handhafvas, dervid som förberedande nämnd härtill skulle utväljas lämpliga personer, minst en för hvarje härad inom landstings eller hushållningssällskapets område, hvilka skulle vid gemensamt sammanträde afgifva yttrande öfver de ansökningar, som inkommit dels om understöd utan återbetalningsskyldighet och dels om lån, hvarefter ansökningarna borde vid landstinget eller vid allmän sammankomst med hushållningssällskapet prövas och afgöras, med iakttagande att, om ansökningarna komme att prövas af både landsting och hushållningssällskap och de dervid stannade i olika beslut, landstingets mening borde gälla som afgörande.

I sin ofvan nämnda motion har herr *Kerfstedt* erinrat, att han vid senaste riksdag framställt ett med det nu väckta lika lydande förslag, med den skilnad allenast att lånefondens storlek då före-

slagits till 20,000 kronor, samt att mot detta förslag, som ej lyckats att tillvinna sig Riksdagens bifall, invändts, att beloppet af det äskade anslaget vore allt för ringa i betraktande af det omfattande syfte, som dermed skulle tillgodoses; och vore motionären numera desto hellre böjd att instämma i detta omdöme, som han, efter tagen kännedom om hvad inom främmande länder uti ifrågavarande afseenden åtgjorts, funnit, att statens mellankomst borde påkallas i långt större utsträckning än han vid senaste riksdag föreställt sig, om något väsentligt skulle blifva vunnet. Beträffande för öfrigt den säkerhet, som för lånen borde ställas, ville motionären meddela, att, enligt de bestämmelser, som för Skotland vore gällande, båtar och redskap kunde pantförskrifvas intill $\frac{2}{3}$ af deras värde. En nödvändig förutsättning härför vore emellertid, att desamma blifvit försäkrade, och låge följaktligen stor magt på åvägbringande af sådana föreningar eller bolag, något hvartill penningeunderstöd från det allmännas sida oafvisligen erfordrades.

Herr *Carlborg* har hufvudsakligen andragit, att, ehuru det nu vore tretton år sedan det periodvis återkommande ymniga sillfisket vid bohuslänska kusten för denna gång tagit sin början, hvarken Bohuslän eller landet i sin helhet af denna sillfiskeperiod hittills tillskyndats några fördelar, jemförliga med dem, som förra århundradets sillfiskeperioder medfört. De stora förhoppningar, som genom sillens insteg i bohuslänska skärgården 1878 års vinter väckts till lif, hade nästan helt och hållet blifvit svikna. Sillen hade visserligen allt ymnigare i ofantliga mängder stött till vid vår vestra kust, och salterier för dess beredning hade äfven uppstått i hundratal (de utgjorde för närvarande öfver 400); men någon synnerlig vinst af de ofantliga sillmassorna hade icke tillfallit dem, som arbetat med sillen, emedan större delen af den sill, som erhållits, måst säljas till så lågt pris, att detta mången gång icke motsvarat arbetskostnaden. Orsaken härtill vore tvifvels utan att söka i det förhållande, att denna stora mängd af salterier icke iakttog enahanda förfaringssätt för sillens tillgodogörande. Hvert och ett af dem ville förskaffa sig så många tunnor saltad sill som möjligt, och med undantag för de större etablissementen iakttoges icke den omtanke, som erfordrades vid saltningen för att erhålla en fullgod handelsvara. Saknaden af kommunikationer för sillens transporterande till de större handelsplatserna hade äfven bidragit att förringa fördelarne, som bort vara förenade med sillfisket. Då emellertid motionären hyste den åsigt, att åtgärder borde från statens sida vidtagas för att den stora nationalrikedom, som bohuslänska sillfisket representerade, måtte komma

att medföra större nytta för landet än hittills varit förhållandet, hade han ansett sig böra väcka sitt ifrågavarande förslag.

Efter att hafva erinrat, att senaste Riksdag, på Kongl. Maj:ts framställning, höjt anslaget till »fiskerinäringens understöd» med 24,400 kronor, eller från 17,600 kronor till 42,000 kronor, har herr *Sven Nilsson* anmärkt, att ett anslag af 42,000 kronor för befrämjande af en så stor och omfattande näring som fisket i vårt land med skäl kunde sägas vara ganska ringa, i synnerhet som denna näring på många ställen i landet bedrefves på ett ganska otillfredsställande sätt. Att fiskerinäringen lika som andra näringar i landet behöfde upphjelpas och därför borde af staten mer än hittills skett understödjas, vore för öfrigt obestriddligt, men i fråga om sättet, på hvilket understödet skulle lemnas, hade meningarna hittills varit mycket delade. Om staten emellertid underlättade fiskarens arbete på det sätt, att tillfälle bereddes dem att för billiga premier få sin fiskemateriel försäkrad i assurancesbolag emot förstörelse på hafvet, skulle detta enligt motionärens förmenande vara en god hjälp, i synnerhet som premierna i dylika bolag vanligen vore så höga, att fiskarena icke förmådde eller funne med sin fördel förenligt att intressera sig i dem.

Herr *Danielson* har anfört, att om man jemförde det belopp, som Riksdagen anslagit till fiskerinäringens befrämjande, eller 42,000 kronor, och som till rätt betydlig del åtginge till aflöningar och reseersättningar, vetenskapliga forskningar m. m., med åtskilliga i riksstaten för andra näringar och statsbehof anvisade belopp, man ej kunde annat än finna, att den vigtiga fiskerihandteringen vore från Riksdagens sida allt för litet uppmärksamrad. Från många delar af vårt land hördes också klagan, att så vore förhållandet, och denna klagan ansåge motionären fullt berättigad, i synnerhet då den låte sig förspörjas från den kustbefolkning, som idkade fiske i öppna hafvet. Motionären vågade emellertid tro, att Riksdagen skulle finnas villig att understödja denna för vårt land så vigtiga näring mera direkt än hittills varit förhållandet, äfven der fisket ej kunde drifvas i så stor omfattning som det s. k. vestkustfisket, och förestälde sig motionären, att Riksdagen borde anvisa något belopp att utgå dels som understöd och dels som lån till enskilde fiskare eller föreningar, som idkade fiske i öppna hafvet, d. v. s. vid stränderna utefter Östersjön, Öresund samt vidare i Kattegatt. Det fiske, som idkades i landets öfriga fiskevatten och insjöar, ansåge motionären deremot ej vara af den risk eller svåra art för dess idkare, att detsamma redan nu behöfde understödjas. De län, som icke begränsades af hafvet vore därför ej medräknade i den framställning om anslag, motionären ansett sig böra göra.

Af det ofvan meddelade framgår, att ehuru de särskilda motionärerne föreslagit i viss mån olika åtgärder till befrämjande af fiskerinäringen, de likväl alla äro öfverens derutinnan, att staten bör på ett mera kraftigt sätt, än hitintills skett, söka befordra den ifrågavarande näringens intressen. I sjelfva verket torde också en med motionärernes i detta hänseende likartad uppfattning under senare tiden allt mera gjort sig gällande inom landet. Af åtskilliga omständigheter att döma synes nemligen den öfvertygelsen blifvit allt allmännare, att, derest tjenliga åtgärder vidtoges, fiskerinäringen skulle kunna blifva af ojemförligt större betydelse för vårt land än den för närvarande är. För sin del hyser också utskottet denna öfvertygelse, i följd hvaraf utskottet äfven håller före, att det anslag, hvarmed staten understödjer näringen i fråga, jemväl efter den vid senaste riksdag vidtagna förhöjningen i beloppet, är allt för ringa, en uppfattning, hvars riktighet synes utskottet bekräftas bland annat deraf, att vårt grannland Danmark, hvars fisken dock anses ega mindre värde än våra, för näringens befrämjande offrar ojemförligt större belopp.

Ehuru således ett mera verksamt understöd synes böra från statens sida komma fiskenäringen till del, ligger det likväl enligt utskottets förmenande i sakens natur, att sådant icke bör ske, innan säkerhet erhållits, att de medel, som kunna varda anvisade, blifva använda på ett sätt, som verkligen är för näringen fruktbringande. Och med fästadt afseende härå anser sig utskottet till en början icke kunna förorda bifall till herr Sven Nilssons föreliggande motion, ty ehuru det deri framställda förslaget att söka befrämja inrättandet af föreningar för försäkring af fiskeredskap synts utskottet i hög grad förtjent af uppmärksamhet, icke minst därför att befintligheten af dylika föreningar, på sätt äfven herr Kerfstedt antydde, i viss mån torde utgöra en förutsättning för att den fattigare delen af den fiskeriidkande befolkningen må vid behof kunna erhålla låneunderstöd, saknas i motionen all utredning angående storleken af det belopp, som skulle erfordras för att det med densamma afsedda syftet skulle kunna på ett tillfredsställande sätt ernås. Enahanda anmärkning synes utskottet kunna framställas jemväl mot herrar Kerfstedts och Danielsons i och för sig behjertansvärda förslag, hvarförutom utskottet, beträffande särskildt den sistnämndes förslag, anser sig kunna ifrågasätta lämpligheten af att det äskade anslaget i så lika proportion, som motionären tänkt sig, fördelades mellan de olika kustlänen. Mot herr Carlborgs förslag har utskottet åter att erinra, att det samma afser allenast det stora sillfisket i den bohuslänska skärgården. Om emellertid en framställning af den art, motionären föreslagit, skall hos Kongl. Maj:t göras, synes densamma,

då fiskerihandteringen öfver hela vårt land befinner sig i en tryckt ställning, böra gälla handteringen i dess helhet.

Då utskottet sålunda icke anser sig kunna tillstyrka någon af de framlagda motionerna, sådana de föreligga, hyser utskottet deremot den uppfattning, att det med motionerna afsedda syftet, eller fiskerinäringens befrämjande, af Riksdagen under nuvarande förhållanden bäst befordras genom, att Riksdagen fäster Kongl. Maj:ts uppmärksamhet på angelägenheten deraf, att omförmälda näring må i högre grad än hvad för närvarande är förhållandet, af staten understödjas, äfvensom i sammanhang dermed anhåller att Kongl. Maj:t, efter det vederbörlig utredning i ämnet verkstälts, dervid de i motionerna framhållna omständigheter och behof lära blifva föremål för närmare pröfning, täcktes för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill omständigheterna kunna föränleda. En sådan utredning, som synes utskottet böra kunna ske genom vederbörande embetsmyndigheter, torde icke böra föränleda hvarken nämnvärda kostnader eller tidsutdrägt.

Under åberopande af hvad nu blifvit anfördt får utskottet med anledning af föreliggande motioner hemställa

att Riksdagen må i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes efter behörig utredning taga i öfvervägande, hvilka åtgärder till fiskerinäringens befrämjande, särskildt i de af motionärerne föreslagna syften, böra vidtagas, samt om möjligt till nästinstundande Riksdag inkomma med de framställningar i ämnet, hvartill ärendets pröfning kan föränleda.

Skiften och afvittringar.

9:o) Med afseende å hvad under denna anslagstiteln blifvit i statsrådsprotokollet (sid. 10 och 11) meddeladt, hemställer utskottet,

att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, må *dels* för år 1891 bevilja förhöjning i styresmannens för storskiftesverket i Kopparbergs län årsarfvode med 400 kronor; *dels* medgifva, att de belopp, hvarmed inkomsterna af tjensten under år 1891 för afvittringslandtmätare i

Ang. höjning i årsarfvodet för styresmannen för storskiftesverket m. m.

[8.]

Vesterbottens och Norrbottens län samt storskifteslandtmätare i Kopparbergs län kunna komma att understiga 2,500 kronor för dem, som tillhöra första lönegraden, och 3,000 kronor för dem, som på grund af ålder i tjensten åtnjuta arfvodesförhöjning, må desse tjenstemän godtgöras af anslagen till storskiftes- och afvittringsverken; *dels* för år 1891 åt föredraganden af afvittringsärendena i Norrbottens län samt till skrifbiträde åt honom bevilja en tillökning af 400 kronor i det åt honom anslagna belopp; *dels ock* bevilja tillfällig förhöjning i styresmannens för afvittringsverket i Vesterbottens län årsarfvode för år 1891 med 200 kronor.

Öfriga ordinarie anslag.

Ang. öfriga
ordinarie an-
slag.
[9.]

10:o) I fråga om öfriga, här ofvan ej särskildt nämnda ordinarie anslag å sjetta hufvudtiteln har Kongl. Maj:t ej föreslagit annan förändring än att, för jemnande af hufvudtitelns slutsumma, förslagsanslaget till *skrifmaterialier och expenser, ved m. m.* måtte ökas med 280 kronor, eller från 117,531 kronor till 117,811 kronor. Utskottet hemställer,

att samtliga under sjetta hufvudtiteln uppförda ordinarie anslag, i hvilka utskottet icke här ofvan föreslagit förändring, må för år 1891 fastställas till samma belopp som i innevarande års riksstat; dock att i anslaget till skrifmaterialier och expenser, ved m. m. må få göras den jemkning, som till jemnande af hufvudtitelns slutsumma kan erfordras.

Extra anslag.

För *tillfälliga behof*, hänförliga till sjetta hufvudtiteln, hafva, utom de redan i punkterna 1:o), 3:o) och 8:o) nämnda, följande framställningar gjorts.

Civildepartementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli.

11:o) På grund af Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning och under hänvisning till hvad i statsrådsprotokollet (sid. 12) derom anförts, hemställer utskottet,

att Riksdagen må, för handhafvande af *kontroll å försäkringsanstalterna*, för år 1891, i likhet med hvad alltifrån år 1887 egt rum, på extra stat anvisa till Kongl. Maj:ts förfogande ett belopp af 4,500 kronor.

Ang. anslag för kontrollen å försäkringsanstalterna.
[10.]

Kommerskollegium.

12:o) Under åberopande af hvad till statsrådsprotokollet (sid. 12) i ämnet anförts, hemställer utskottet,

att Riksdagen må, med bifall till Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, för år 1891, i likhet med hvad för åren 1888, 1889 och 1890 egt rum, på extra stat anvisa ett anslag af 2,500 kronor till bestridande af kostnader för *kartritning vid grufkartekontoret*.

Ang. anslag för kartritning vid grufkartekontoret.
[11.]

Öfverståthållarembetet.

13:o) Med anledning af Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning hemställer utskottet,

att Riksdagen må äfven för år 1891, till utgifvande under samma år af »*Polisunderrättelser*», på extra stat anvisa 15,000 kronor.

Ang. anslag till utgifvande af "Polisunderrättelser".
[12.]

Landsstaterna i länen.

Ang. anslag
till särskild
polisstyrka
på landet.
[13.]

14:o) Utskottet hemställer,

att Riksdagen, med bifall till hvad Kongl. Maj:t äskat och i likhet med hvad under flera föregående år egt rum, må för år 1891 ställa till Kongl. Maj:ts förfogande ett extra anslag af 50,000 kronor att användas till aflöning och underhåll af *särskild polisstyrka på landet*, der sådan kan af förhållandena påkallas, äfvensom till belöningar för gröfre brotts upptäckande samt förbrytares efterspanande eller gripande, allt enligt förut tillämpade, i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 11 januari 1890 angifna grunder.

Ang. arfvoden
åt lappfogdar m. m.
[14.]

15:o) Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att, till ersättning för *juridiskt biträde åt de svenske lapparne i Norge* samt till *lappfogdar* och *lappförmän*, på extra stat för år 1891 anvisa 10,000 kronor.

I fråga om den del af det sålunda äskade anslaget, som är afsedd att användas till ersättning för *juridiskt biträde åt de svenske lapparne i Norge*, har departementschefen till statsrådsprotokollet erinrat, att sedan Riksdagen i skrifvelse den 3 maj 1871 hemställt, huruvida icke åtgärder kunde vidtagas för att på statens bekostnad förskaffa de svenske lapparne nödigt biträde vid de tvister och rättegångar, som under deras vistande i Norge kunde emellan dem och den derstädes jordbrukande befolkningen uppstå, Kongl. Maj:t *dels* den 5 augusti 1873 beslutit, att för hvarterdera af åren 1874 och 1875 skulle ställas ett belopp af 1,500 riksdaler riksmünt till Kongl. Maj:ts befallningshafvandes i Norrbottens län disposition för att i mån af behof användas till arfvode åt ett i Tromsö stad stationerad ombud, hvilket Kongl. Maj:ts befallningshafvande egde antaga och som skulle hafva till åliggande att enligt närmare angifna grunder i Norge meddela de svenske lapparne råd och biträde i omförmälda tvister och rättegångar mot åtnjutande af det arfvode, som vid antagandet bestämdes, jemte ersättning för resekostnader efter enahanda beräkningsgrund, som i Norge vore gällande för sakkörare i offentliga ärenden, äfvensom godtgörelse af lapparne särskildt för hvarje förrättning, *dels ock*, efter det Kongl. Maj:ts befallningshafvande till ombud i Tromsö antagit en norsk sakkörare mot årligt arfvode af 1,200 riksdaler jemte reseersättning enligt ofvan angifna beräkningsgrund samt arfvode till tolk, hvilka sistnämnda kostnader ansetts icke kunna öfverstiga

300 riksdaler om året, den 30 januari 1874 förordnat, att ifrågakomma arfvoden och reseersättning skulle af vissa statsverkets tillgångar utgå. För enahanda ändamål hade Kongl. Maj:t sedermera genom särskilda beslut jemväl för tiden från och med år 1876 till och med innevarande år 1890 ställt medel till Kongl. Maj:ts befallningshafvandes förfogande. Dessa medel hade intill år 1888 utgått med enahanda belopp som före år 1876 eller 1,500 kronor om året; men sedan nuvarande ombudet, öfverrättssakföraren P. Kjerschow, hvilken år 1881 förordnats att öfvertaga befattningen och enligt Kongl. Maj:ts befallningshafvandes vitsord med framstående skicklighet och nit fullgjorde de med befattningen förenade åligganden, år 1888 anhållit om förhöjning i sitt arfvode hufvudsakligen på grund af den allt större omfattning ombudets uppdrag tagit efter det förordningen angående de lappar, som med renar flyttade emellan Sverige och Norge, af den 6 juni 1883 trädte i kraft, hade Kongl. Maj:t för år 1888 och, uppå derom gjorda särskilda ansökningar, jemväl för åren 1889 och 1890 förhöjt arfvodet med 600 kronor eller till 1,800 kronor, hvarjemte för år 1890 i öfrigt ställts till Kongl. Maj:ts befallningshafvandes disposition en bestämd summa af 400 kronor till bestridande af kostnaderna för ombudets resor och arfvode till tolk. De belopp, hvaröfver Kongl. Maj:ts befallningshafvande för år 1890 egde att uti ifrågavarande hänseende förfoga, utgjorde således sammanlagdt 2,200 kronor. Jemlikt Kongl. Maj:ts föreskrift hade ombudet för hvarje år från och med år 1884 till och med år 1888 till Kongl. Maj:t afgifvit berättelse, huru ofvannämnda förordning verkade och om svårighet mötte vid tillämpningen af någon utaf dess bestämmelser. Dessa berättelser hade gifvit vid handen, att numera lapparne i betydligt högre grad än tillföre invecklats i tvister och rättegångar med den bofasta norska befolkningen, i följd hvaraf de jemväl i motsvarande ökad mån måst taga ombudets biträde i anspråk. I betraktande häraf kunde behofvet af ifrågavarande, till de svenske lapparnes hjälp anställda ombud icke antagas vara af snart öfvergående natur.

Beträffande vidare den del af anslaget i fråga, hvarmed aflöningen af *lappfogdar* skulle bestridas, inhemtas af statsrådsprotokollet, att den komité, som haft sig uppdraget att utarbete förslag till lagbestämmelser angående de svenske lapparne och deras förhållande till landets bofasta befolkning, — under framhållande deraf, hurusom anställande af en uppsyningsman för vissa lapptrakter i Jemtlands län vore en bjudande nödvändighet, om man derstädes skulle vinna ordning i lappväsendet och sämja emellan den bofaste och nomaden — föreslagit, det Kongl. Maj:t måtte besluta, att en sådan uppsyningsman skulle tillsättas. I anledning häraf hade Kongl. Maj:t den 24 april 1885 förordnat länsmannen Adolf Suwe att under återstoden af samma år vara lappfogde i länet med tjänstgöringsområde, omfattande Herjedalens, Ovikens och Undersåkers renbetesfjell med dertill angränsande ren-

betesmarker; hvarjemte bestämts, att lappfogden skulle åtnjuta, utom reseersättning, såsom arfvode ett belopp af 3,000 kronor för år räknadt. Derefter hade Suwe årligen, på förslag af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet, fortfarande af Kongl. Maj:t förordnats till lappfogde mot åtnjutande af enahanda aflöningsförmåner, som år 1885 honom tillförsäkrats, men med skyldighet att under tiden afstå sina löneförmåner såsom länsman. Efter det lagen angående de svenske lapparnes rätt till renbete i Sverige af den 4 juni 1886 med år 1889 trädte i full kraft i Jemtlands län, kunde, enligt departementschefens uppfattning, en lappfogde derstädes, åtminstone under de närmaste åren, icke heller undvaras. Kongl. Maj:ts befallningshafvande hade ock uti skrifvelse till Kongl. Maj:t af den 19 december 1889 angående förordnande af lappfogde jemväl för innevarande år framhållit, att med de funktioner i afseende å lappväsendet, som blifvit Kongl. Maj:ts befallningshafvande, särskildt genom åberopade lagen af den 4 juni 1886, ålagda, vore det alldeles nödvändigt, att Kongl. Maj:ts befallningshafvande hade till sitt biträde en tjänsteman med lappfogdens ställning och skyldigheter.

Under åberopande deraf att, i anseende till bristande utrymme inom Enontekis socken af Norrbottens län, det blefve nödvändigt att förflytta åtskilliga af de till nämnda socken hörande lappar med deras renar till Jockmocks och Arjepluogs i södra delen af länet belägna lappmarker, hade Kongl. Maj:ts befallningshafvande i sistnämnda län uti skrifvelse den 26 sistlidne augusti gjort framställning derom, att en uppsyningsman måtte förordnas för att ej mindre leda lapparnes flyttningståg till Jockmocks och Arjepluogs lappmarker än äfven under de två eller tre närmast derpå följande åren ordna de förhållanden, som genom inflyttningen uppkomme emellan lapparne samt de förutvarande invånarne i de trakter, dit inflyttningen komme att ega rum. Med föranledande af denna hemställan hade Kongl. Maj:t den 22 november 1889 förordnat länsmannen Frans Bruno Forsström att för innevarande år vara lappfogde i Norrbottens län, med tjänstgöringsskyldighet hufvudsakligen inom Piteå och Luleå lappmarker, äfvensom bestämt, att Forsström skulle i egenskap af lappfogde åtnjuta, jemte reseersättning, 3,000 kronor såsom arfvode, dock med förpligtelse att under året afstå sina löneförmåner såsom länsman.

Vidkommande derefter det belopp af det äskade anslaget, som är afsedt att utgå till *lappförmän*, har departementschefen meddelat, att Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Norrbottens län år 1883 väckt fråga om anvisande af medel till gratifikation för åt de förmän och andre förmän, hvilka jemlikt förordningen af den 6 juni 1883 lapparne inom sig valde i de särskilda distrikten. I sådant afseende hade Kongl. Maj:ts befallningshafvande anfört, att isynnerhet inom de distrikt, der större antal lappar och renar uppehölle sig, bemålde förmän blefve af dem åliggande göromål så upptagne, att de

nödgades eftersätta egna sysslor och öfverlemna sina egna renar i sitt husfolks och tjenares vård, i följd hvaraf och då det icke skäligen kunde åläggas lapparne att aflöna sina förmän, annan utväg icke funnes än att staten trädde emellan för att åtminstone i någon mån hålla förmännen skadeslöse för de uppoffringar, de måste vidkännas; och hade Kongl. Maj:ts befallningshafvande ansett att 1,500 kronor om året för ändamålet erfordrades. Med anledning häraf hade Kongl. Maj:t den 7 december 1883 beslutit, att högst 1,500 kronor skulle tillhandahållas Kongl. Maj:ts befallningshafvande att i mån af behof användas till gratifikationer åt lappförmän under år 1884. Sedermera hade Kongl. Maj:ts befallningshafvande, med vitsordande att förmäninstitutionen vore af väsentligt gagn för lappväsendet samt att förmännen i allmänhet väl fullgjorde sina uppdrag, äfven för hvarterdera af åren 1885—1889 gjort hemställan om beviljande af medel till ifrågakomna gratifikationer. Också dessa framställningar hade vunnit Kongl. Maj:ts bifall, och de för ändamålet anvisade medel, högst 1,500 kronor för hvarje år, hade ståtts till Kongl. Maj:ts befallningshafvandes disposition.

Med erinran att af det sålunda anförda framginge, att samtliga ifrågavarande till lappväsendet hörande behof kräfde årliga utgifter till belopp af omkring 10,000 kronor, har departementschefen slutligen anmärkt, att då ärendena angående tillsättande af ombudet i Tromsö och lappfogdarne samt om anslag till gratifikationer åt lappförmännen hittills af Kongl. Maj:t blifvit afgjorda på justitiedepartementets föredragning, de för ifrågavarande ändamål nödiga medel i allmänhet anvisats att utgå af andra hufvudtitelns besparingar, men att, som dessa besparingar numera betydligt nedgått och berörda ärenden rätteligen tillhörde civildepartementets handläggning samt äfven besparingarna å anslagen under detta departement måste för andra ändamål i hög grad anlitas, det blefve nödvändigt, att särskilda medel anvisades till bestridande under år 1891 af ifrågakomna utgifter.

För så vidt Kongl. Maj:ts förevarande framställning afser beviljande af anslag till ersättning för juridiskt biträde åt de svenske lapparne i Norge samt till gratifikationer åt lappförmän, har densamma icke gifvit anledning till någon utskottets erinran.

Beträffande framställningen i den del, som afser beredande af medel till aflönande under år 1891 af två lappfogdar, har utskottet af hvad till statsrådsprotokollet meddelats rörande behöfligheten af att sådana fogdar fortfarande anställas fått den uppfattning, att desamma ännu ett eller annat år icke utan olägenhet för så väl lapparne som den bofasta befolkningen uti de ifrågavarande trakterna kunna undvaras; och då beloppet af det arfvode, som för en hvar af dem beräknats, icke syntes utskottet för högt samt de för ändamålet nödiga medlen, på sätt departementschefen erinrat, icke längre

kunna erhållas från besparingarne å vare sig andra eller sjetten hufvudtiteln, har utskottet icke heller hyst tvekan att tillstyrka Riksdagen att bifalla hvad Kongl. Maj:t i detta hänseende föreslagit.

Utskottet får alltså hemställa,

att Riksdagen må, till ersättning för *juridiskt biträde åt de svenske lapparne i Norge* samt till *lappfogdar och lappförmän*, på extra stat för år 1891 anvisa 10,000 kronor.

Undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar.

Ang. anslag till anordnande af högre undervisning i mejerihushållning.
[15.]

16:o) Med anledning af Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning får utskottet hemställa,

att Riksdagen må, för *anordnande af högre undervisning i mejerihushållning vid Ultuna och Alnarps landbruksinstitut*, för år 1891 anvisa å extra stat ett anslag af 10,000 kronor.

Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar.

Ang. anslag till allmänna landbruksmöten.
[16.]

17:o) Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att såsom bidrag till bestridande af kostnaderna för *allmänna landbruksmöten* å extra stat för år 1891 anvisa 15,000 kronor.

I fråga om denna anslagsfordran har föredragande departementschefen till statsrådsprotokollet anfört, att Riksdagen under förestående anslagstitel pläгат å extra stat årligen anvisa 5,000 kronor såsom bidrag till bestridande af kostnaderna för allmänna landbruksmöten, men att departementschefen för tillgodoseende af ett särskildt ändamål ansett sig böra för nästkommande år ifrågasätta en förhöjning af nämnda anslagsbelopp. Bestyrelsen för sjuttonde allmänna svenska landbruksmötet, hvilket vore afsedt att hållas i Göteborg år 1891, hade nemligen uti en till Kongl. Maj:t ingifven skrift anhållit, att ett belopp af 10,000 kronor måtte ställas till bestyrelsens förfogande för anordnande af en i samband med mötet stående pröfning af landbruksmaskiner och redskap. En sådan grundlig och noggrann pröfning som den ifrågasatta i förening med ett landbruksmöte hade i vårt land första gången egt rum i sammanhang med det sextonde allmänna landbruksmötet

i Stockholm år 1886. De maskiner och redskap, hvilka dervid underkastats pröfning, hade varit plogar, såningsmaskiner, maskiner för spridning af konstgjord gödsel, redskap och maskiner för ogrärensning samt maskiner för rensning och sortering af säd och frö. Pröfningarna hade företagits dels hösten 1885 dels ock våren och försommaren 1886 å två egendomar i närheten af Stockholm samt vid landtbruksakademiens experimentalfält; och angående resultaten af desamma hade af de prisnämnder, som verkställt pröfningarna, afgifvits utförliga berättelser, hvilka spridts i ett stort antal exemplar.

Med afseende å den stora betydelse, dylika pröfningar egde såväl för den jordbrukande befolkningen som för tillverkarne af landtbruksmaskiner och redskap, hade — enligt hvad bestyrelsen i sin omförmälda ansökning meddelat — bestyrelsen ansett sig böra inbjuda landtbrukare samt tillverkare och försäljare af dylika maskiner till ett möte i Göteborg för öfverläggning i ämnet. Dervid hade uttalats önskvärdheten af att en sådan pröfning som den nyss omförmälda blefve anordnad i samband med 1891 års allmänna landtbruksmöte; och med anledning deraf hade bestyrelsen ock beslutat att anordna en dylik, derest erforderliga medel kunde anskaffas. Denna pröfning, hvilken skulle ega rum under loppet af år 1890, vore ämnad att omfatta slätter- och skördemaskiner af alla slag, tröskverk af alla slag, klöfvernötningsmaskiner deri inberäknade, samt skyddsinrättningar för tröskverk. De med en sådan pröfning förenade kostnader — såsom rese- och traktamentsersättning åt prisnämnderna, aflönande af arbetsbiträde, ersättning för nödig drifkraft, godtgörelse för de olägenheter, som vid pröfningen orsakades egarne af de gårdar, der pröfningen egde rum, tryckning, annonsering m. m. — vore emellertid icke obetydliga. Då utgifterna för redskapspröfningen vid 1886 års landtbruksmöte uppgått till öfver 11,000 kronor och den nu ifrågasatta pröfningen vore ämnad att omfatta större och mera komplicerade maskiner än dem, som vid nämnda möte pröfvats, hade bestyrelsen för den nu tillämnade pröfningen icke kunnat beräkna kostnaderna — till hvilkas betäckande de statsmedel, som i öfrigt vore för mötet påräkneliga, icke lemnade någon tillgång — lägre än till 12,000 kronor, hvaraf dock 2,000 kronor antagits komma att inflyta i afgifter för anmälningar till deltagande i pröfningen.

Öfver ifrågavarande ansökning hade — yttrar departementschefen vidare — utlåtande den 14 september nästlidna år afgifvits af landtbruksakademiens förvaltningskomité, som dervid tillstyrkt bifall till ansökningen med åberopande af hvad komitén i utlåtande den 12 december 1884 anfört i anledning af då begärdt understöd för redskapspröfningen vid 1886 års landtbruksmöte i Stockholm.

För innehållet i sistnämnda utlåtande har departementschefen redogjort

på sidan 19 i statsrådsprotokollet; hvarefter departementschefen för egen del anført, att då gagnet af en dylik pröfning som den ifrågasatta syntes vara stäldt utom allt tvifvel samt i afseende å det af bestyrelsen begärda beloppet, hvilket vore lika med det anslag, som Kongl. Maj:t för redskapspröfningen vid 1886 års landbruksmöte i Stockholm af tillgängliga besparingar anvisat, icke något vore att erinra, departementschefen ansåge mötesbestyrelsens ansökning vara förtjent af bifall. Då emellertid hvarken från det å ordinarie stat uppförda anslaget till befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar eller från befintliga besparingar tillgångar kunde för ifrågavarande ändamål beredas utan åsidosättande af andra berättigade kraf, måste framställning hos Riksdagen göras om beviljande af de erforderliga medlen; och förestälde sig departementschefen, att detta lämpligen kunde ske genom att för år 1891 bestämman anslaget till bestridande af kostnaderna för allmänna landbruksmöten till 15,000 kronor, dervid dock, enär ifrågavarande redskapspröfning komme att företagas redan under detta år och de för dermed förenade kostnaders bestridande afsedda medel följaktligen redan vid samma tid behöfde tagas i anspråk, det blefve nödigt, att de erforderliga medlen från statskontoret förskötes mot godtgörelse under 1891 af det anslag, som för ändamålet kunde vardas beviljadt.

Lika med departementschefen finner utskottet ändamålsenligheten af att den föreslagna redskapspröfningen kommer till stånd ligga i öppen dag, och då hvarken beloppet af den därför beräknade kostnaden kan anses för högt eller medel till gäldande af samma kostnad lära i vidsträcktare mån än hvad af mötesbestyrelsen antagits kunna på annat sätt beredas, anser sig utskottet böra tillstyrka Riksdagen att bevilja det för ändamålet ifrågasatta anslagsbeloppet, 10,000 kronor. Men då berörda belopp är afsedt att fylla ett speciellt behof, synes det utskottet lämpligare, att beloppet uttryckligen beviljas för detta särskilda behof än att det, på sätt Kongl. Maj:t föreslagit, beredes genom en förhöjning af det förut utgående anslaget till bestridande af kostnaderna för allmänna landbruksmöten. Utskottet, som finner sistnämnda anslag fortfarande vara till oförändradt belopp erforderligt, får alltså hemställa,

att Riksdagen må å extra stat för år 1891 anvisa:

a) såsom bidrag till bestridande af kostnaderna för *allmänna landbruksmöten* enahanda belopp, som under flera föregående år för samma ändamål beviljats, eller 5,000 kronor; samt

b) för anordnande i sammanhang med sjuttonde allmänna svenska landbruksmötet i Göteborg år 1891 af *en pröfning af landbruksmaskiner och redskap* 10,000 kronor.

18:o) På grund af Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning hemställer utskottet,

att Riksdagen, i likhet med hvad förut under flera år egt rum, må för år 1891 till *prisbelöningar vid allmänna landtbruksmöten* för husdjur, redskap och maskiner samt ladugårdsprodukter, sädesslag och andra jordbruksalster på extra stat anvisa 10,000 kronor.

Ang. anslag till prisbelöningar vid allmänna landtbruksmöten.
[17.]

19:o) Med anledning af hvad Kongl. Maj:t föreslagit och under hänvisning till hvad i statsrådsprotokollet (sid. 20 och 21) derom anförts, hemställer utskottet,

att Riksdagen må, i likhet med hvad för innevarande år egt rum, till den *agrikulturkemiska försöksanstalten vid Ultuna* på extra stat för år 1891 anvisa 4,500 kronor.

Ang. anslag till agrikulturkemiska försöksanstalten vid Ultuna.
[18.]

20:o) Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte såsom bidrag till underhåll af *sju kemiska stationer för jordbrukets och näringarnas behof* på extra stat för år 1891 anvisa ett anslag af 28,000 kronor.

Till behandling i sammanhang med denna framställning föreligga tre inom Riksdagen väckta motioner, nemligen en af herr *C. Lundeberg* (motion n:o 28 i Första Kammaren), en af herr friherre *C. F. K. Barnekow*, med hvilken herrar *Ola Nilsson* och *C. Ehrenborg* instämt, (motion n:o 29 i Första Kammaren) och en af herr *Sven Nilsson* (motion n:o 126 i Andra Kammaren), uti hvilka motioner hemstälts:

Ang. anslag till agrikulturkemiska stationer.
[19.]

af herr *Lundeberg*, att Riksdagen måtte såsom bidrag till underhåll af en kemisk station i Gefle — under förbehåll, att landsting eller hushållningssällskap, hvart för sig eller i förening förbunde sig att upprätta laboratorium och bekosta lokal för detta, jemte bostad och hyresmedel för kemist och assistent, samt bekosta aflöningen till dessa och laboratoritjenaren, äfvensom årliga utgifter för laboratoriets underhåll samt till inköp af böcker och inventarier för stationens behof — på extra stat för år 1891 anvisa ett anslag af 4,000 kronor; samt

af herrar friherre *Barnekow* och *Sven Nilsson*, sammanstämmande, att Riksdagen måtte såsom bidrag till underhåll af en kemisk station för jordbrukets och näringarnes behof i Kristianstad, då landstinget eller hushållningssällskapet i länet, hvart för sig eller i förening, förbunde sig att upprätta laboratorium och bekosta lokal för detta jemte bostad och hyresmedel för kemist och assistent samt bekosta aflöning till desse och laboratoritjenaren äfvensom årliga utgifter för laboratoriets underhåll samt inköp af böcker och inven-

tarier för stationens behof, på extra stat för år 1891 bevilja ett anslag af 4,000 kronor.

Med erinran att Riksdagen för innevarande år såsom bidrag till underhåll af sju kemiska stationer beviljat ett anslag af 4,000 kronor för hvarje station eller tillhopa 28,000 kronor och att de sålunda beviljade anslagen åtnjöttes af stationerna i Kalmar, Halmstad, Skara, Örebro, Vesterås, Jönköping och Hernösand, har departementschefen till statsrådsprotokollet meddelat, att landbruksakademiens förvaltningskomité i afgifna utlåtanden afstyrkt de ansökningar om anslag till kemiska stationer i Gefle och Kristianstad, hvilka i statsrådsprotokollet den 12 januari 1889 (bilagdt 1889 års statsverksproposition) af dåvarande chefen för civildepartementet omförmälts såsom kort förut till Kongl. Maj:t ingifna, liksom ock en senare inkommen förnyad ansökning om anslag till en kemisk station i sistnämnda stad. Förvaltningskomitéen hade i dessa utlåtanden uttalat, att det med afseende å nutidens utvecklade samfärdsmedel syntes vara likgiltigt, huruvida ett prof, som behöfde undersökas, skickades till en kemisk station i grannskapet eller till en mera aflägsset belägen station, hvaremot det vore af stor vigt att profvet blefve fort och noggrant undersökt och resultatet af undersökningen vore tillförlitligt; att otvifvelaktigt några få, med tillräckliga anslag försedda, väl utrustade och skötta samt flitigt anlitade anstalter, hvilkas föreståndare vunnit stor och ständigt ökad erfarenhet, så att undersökningarna kunde skyndsamt och noggrant utföras, vida mera gagnade landtbruket än ett större antal mindre och ofullständigare, der undersökningarna icke kunde utföras på ett sätt, som motsvarade nutidens betydligt stegrade anspråk; samt att det följaktligen på goda skäl syntes kunna ifrågasättas, om det vore välbetänkt att, utan omsorgsfull utredning och tydligt ådagaläggande af ett trängande behof, öka antalet kemiska stationer, samt huruvida det ej vore bättre att koncentrera krafterna på de redan befintliga anstalternas vidmagthållande och fullkomnande.

Efter det departementschefen vidare erinrat, att omförmälda ansökningar förklarats icke till någon Kongl. Maj:ts åtgärd föranleda, har departementschefen med anledning af Riksdagens uttalande i dess skrivelse den 11 maj 1888 rörande behöfligheten af föreskrifter, bland annat, till vinnande af mera enighet i afseende på de metoder, som för undersökning vid olika stationer begagnas, upplyst, att på grund af stadgandet i 4 § punkten c) af reglementet för de kemiska stationerna den 18 maj 1888, landbruksakademiens förvaltningskomité den 15 februari 1889 fastställt instruktion för dessa stationer, innefattande bland annat föreskrifter om metoder för undersökning af jord, gödslingsämnen, fodermedel och mejeriartiklar samt för pröfning på arsenik.

Beträffande de skäl, herr *Lundeberg* anfört till stöd för sin framställ-

ning, tillåter sig utskottet i allmänhet hänvisa till motionen i fråga och vill här endast meddela, det motionären upplyst, att den station, som af honom förordats till erhållande af statsunderstöd, inrättats år 1885 af enskild person; att Gefleborgs läns hushållningssällskap årligen lemnat bidrag till stationen, men att denna under de senare åren arbetat under synnerligen ofördelaktiga ekonomiska förhållanden, så att det, såsom omständigheterna numera gestaltat sig, endast vore en tidsfråga, när stationen skulle upphöra, om den ej blefve tilldelad statsanslag; samt att under de år, stationen varit i verksamhet, vid densamma utförts följande undersökningar:

	År 1885	Ar 1886	Ar 1887	Ar 1888	År 1889.
Prof, som ej pröfvats på arsenik	160.	155.	168.	250.	199.
Prof, som pröfvats på arsenik	209.	121.	117.	133.	285.
Summa	369.	276.	285.	483.	484.

Herrar friherre *Barnekow* och *Sven Nilsson* hafva i sina förevarande motioner anført hufvudsakligen följande.

Kristianstads läns hushållningssällskap hade allt sedan 1886 med tillhjälp af enskilde uppoffringar oaktadt sina små tillgångar uppehållit en kemisk station i Kristianstad, men motionärerne befarade, att, om ej bidrag af staten dertill erhöles, stationen icke längre skulle kunna uppehållas.

För att visa beskaffenheten af de vid denna station gjorda undersökningarne ansåge sig motionärerne ur de af föreståndaren lemnade redogörelserna böra anföra följande specificerade uppgifter:

	1886—87.	1887—88.	1888—89.
Analysér å jord och jordförbättringsmedel	37	81	39
” ” ” gödningsämnen	18	23	62
” ” ” fodermedel	25	28	15
” ” ” vatten	23	12	19
” ” ” mejeriprodukter	2,133	3,219	12,037
” ” ” näringsmedel	—	—	57
” ” ” giftprof	126	156	71
” ” ” tekniska prof och diverse	66	70	81
Summa	2,428	3,589	12,381

Enligt offentliggjord redogörelse för de med statsanslag försedda kemiska stationerna under år 1887 hade deremot vid dessa utförts följande antal analyser:

	Skara.	Halmstad.	Kalmar.	Örebro.	Vesterås.	Hernösand.	Jönköping.
Jord- och jordförbättringsmedel	33	33	39	35	33	10	128
Gödningsämnen.....	25	186	41	50	21	12	39
Fodermedel	28	26	15	48	11	30	13
Vatten	15	5	13	34	24	6	119
Mejeriprodukter	57	19	91	374	8,065	15	85
Näringsmedel	9	31	7	124	4	12	31
Giftprof	124	703	96	374	493	172	108
Tekniska fabrikat och diverse	20	27	30	239	18	18	62
Summa	391	1,030	332	1,246	8,669	295	585

Häraf framginge, att den kemiska stationen i Kristianstad år från år blifvit allt mer och mer anlitad och att den under sin tillvaro ärligen utfört ett större antal undersökningar än flertalet af de med statsanslag försedda kemiska stationerna under år 1887 verkställt. Såsom bevis åter på det gagn denna kemiska station under sin tillvaro redan uträttat kunde anföras, att genom densamma upptäckts ett mäktigt kaolinlager, som redan börjat bearbetas, så att anledning funnes för antagandet, att en lönande industriverksamhet under den närmaste tiden skulle uppkomma, samt att genom stationens initiativ inom länets norra del upptäckts rika tillgångar på värderik mergel.

Motionärerne kunde i öfrigt icke dela den af landbruksakademiens förvaltningskomité uttalade åsigten, att det med afseende på nutidens utvecklade samfärdsmedel vore likgiltigt, huru vida ett prof, som behöfde undersökas, skickades till en kemisk station i grannskapet eller till en mera aflägsset belägen sådan. Det vore nemligen ofta af största vigt för den, som behöfde anlita en kemisk station, att kunna påräkna föreståndarens personliga inställelse, hvilket till och med kunde vara alldeles nödvändigt vid profvets tagning, plombering och liknande förrättningar.

Kongl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning har icke gifvit anledning till någon utskottets erinran.

Hvad åter de föreliggande motionerna angår, hyser utskottet den uppfattning, att frågan om inrättande af nya, med statsanslag understödda kemiska stationer bör med stor varsamhet behandlas samt att med beslut i denna fråga i alla händelser bör anstå intill dess någon tids erfarenhet vunnits om verkan af den i statsrådsprotokollet omförmälda, af landbruks-

akademiens förvaltningskomité den 15 februari 1889 utfärdade instruktionen för de befiutliga kemiska stationerna. Med afseende härå och då det enligt utskottets förmenande tillika kan ifrågasättas, huruvida icke ett beviljande af anslag till nya anstalter af ifrågavarande art bör föregås af en utredning, i hvilka landsdelar dylika anstalter företrädesvis äro behöfliga, anser sig utskottet icke kunna förorda bifall till motionärernas förslag.

Utskottet får alltså hemställa,

att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning, men med afslag å herrar Lundebergs, friherre Barnekows och Sven Nilssons ofvan omförmälda motioner, må såsom bidrag till underhåll af *sju kemiska stationer för jordbrukets och näringarnas behof* — inom de orter, der landsting eller hushållningssällskap, hvart för sig eller i förening, förbundet sig att upprätta laboratorium och bekosta lokal för detta jemte bostad och hyresmedel för kemist och assistent samt bekosta aflöningen till desse och laboratoritjenaren äfvensom årliga utgifterna för laboratoriets underhåll samt till inköp af böcker och inventarier för stationens behof — på extra stat för år 1891 anvisa ett anslag af 4,000 kronor för hvarje station eller tillhopa 28,000 kronor.

21:o.) På grund af Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning och under åberopande af de skäl, som till stöd därför anförts i statsrådsprotokollet (sid. 23), hemställer utskottet,

Ang. anslag till frökontrollanstalter.
[20.]

att Riksdagen, i likhet med hvad allt ifrån år 1887 egt rum, må på extra stat för år 1891 till Kongl. Maj:ts förfogande anvisa ett anslag af 10,000 kronor, för att med högst 1,000 kronor för hvarje anstalt användas till understöd åt sådana *frökontrollanstalter*, som af landsting eller hushållningssällskap, hvart för sig eller i förening, understödjas med minst samma belopp som statsbidraget och hvilka anstalter vilja underkasta sig de vilkor och föreskrifter i afseende på analysmetoder och öfriga förhållanden, som af Kongl. Maj:t fastställas.

Ang. anslag
till svenska
mosskultur-
föreningen.
[21.]

22:o.) Med afseende å hvad Kongl. Maj:t föreslagit och under hänvisning till hvad i statsrådsprotokollet (sid. 23 och 24) derom anförts, hemställer utskottet,

att Riksdagen må, i likhet med hvad för innevarande år egt rum, till understöd åt *svenska mosskulturföreningen* på extra stat för år 1891 anvisa ett anslag af 5,000 kronor.

Ang. anslag
till de geologiska
undersökningarna.
22.]

23:o.) Med anledning af Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning och under åberopande af de skäl, som till stöd därför anförts i statsrådsprotokollet (sid. 24—26), hemställer utskottet,

att Riksdagen må, för fortsättande under år 1891 af de *geologiska undersökningarna* och utgifvande af derpå grundade kartor, afhandlingar och uppsatser, bevilja ett extra anslag för samma år till belopp af 89,500 kronor.

Befrämjande i allmänhet af slöjderna.

Ang. anslag
till en andre
instruktör i
husslöjd och
en elev.
[23.]

24:o.) Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte på extra stat för år 1891 bevilja till *anställande af en andre instruktör i husslöjd och en elev*, hvilken borde åtfölja en af instruktörerna i husslöjd för att af denne handledas och utbildas, så att han kunde såsom lärare i husslöjd användas, 3,000 kronor.

Rörande denna anslagsbegäran har departementschefen, med erinran att sistlidna års Riksdag på extra stat för innevarande år beviljat 3,500 kronor till anställande af en andre instruktör i husslöjd och en elev samt 500 kronor såsom personligt ytterligare ålderstillägg åt andre instruktören Wilhelm Nordin, derest han fortfarande blefve i denna egenskap använd, till statsrådsprotokollet anført, att om hvad under anslagstiteln »ålderstillägg» föreslagits bifölles, full anledning finnes till antagande att Nordin skulle blifva utnämnd till slöjdinstruktör på ordinarie stat och att vid sådant förhållande icke allenast sistberörda såsom ålderstillägg åt Nordin beviljade belopp, utan äfven det belopp, 500 kronor, som af ofvannämnda 3,500 kronor utgått till honom såsom första ålderstillägg, för nästkommande år blefve obehöfligt, hvadan det åt andre instruktören i husslöjd jemte en elev, erforderliga anslagsbeloppet således kunde minskas till 3,000 kronor.

Utskottet, som under punkten 6:o) här ofvan hemställt om bifall till

omförmälda under auslagstiteln »ålderstillägg» gjorda framställning, får med anledning af Kongl. Maj:ts föreliggande förslag hemställa,

att Riksdagen må på extra stat för år 1891 bevilja, till *anställande af en andre instruktör i husslöjd och en elev*, hvilken bör åtfölja en af instruktörerna i husslöjd för att af denne handledas och utbildas, så att han må kunna såsom lärare i husslöjd användas, 3,000 kronor.

25:o.) Vidare hemställer utskottet,

att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, må på extra stat jemväl för år 1891 bevilja *dels* såsom bidrag till upprätthållande af *väfskolan i Borås*, med vilkor att från Elfsborgs läns landsting eller eljest tillskjutes ett belopp, motsvarande minst hälften af statsanslaget, 3,800 kronor, och *dels* såsom bidrag till *aflönande af en andre lärare* vid samma skola 1,000 kronor, under vilkor att enahanda belopp varder för ändamålet från nämnda läns landsting eller eljest tillskjutet.

Ang. anslag
till väfskolan
i Borås
m. m.
[24.]

Befrämjande i allmänhet af handel och sjöfart.

26:o.) Med anledning af Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning och under åberopande af de skäl, som till stöd derfor anförts till statsrådsprotokollet (sid. 27—29), hemställer utskottet,

att Riksdagen må jemväl för år 1891 på extra stat anvisa ett anslag af 20,000 kronor att af Kongl. Maj:t användas för att *åt alster af svensk industri och svenska näringar bereda afsättning i främmande länder*.

Ang. anslag
till främjan-
de af svenska
alsters afsät-
ning i utlan-
det m. m.
[25.]

27:o.) I en inom Andra Kammaren väckt motion (n:o 189) har herr *M. Dahn* föreslagit, att Riksdagen måtte *dels* till Kongl. Maj:t aflåta en skrifvelse med anhållan, det Kongl. Maj:t täcktes ingå i underhandling med Preussen och Tyska riket om beredande af en daglig samfärdsel mellan Rügen och Skånes sydkust, på sätt i motionen närmare angifvits, samt åstadkomma utredning om lämplig anknytningslinie mellan nämnda kust och södra

Ang. anord-
nande af dag-
lig kommu-
nikation mel-
lan Skånes
sydkust och
ön Rügen.

stambanan; *dels ock* bevilja ett förslagsanslag af 1,000 kronor för nämnda ärendes utredning.

Beträffande de skäl, motionären anført till stöd för sin framställning, tillåter sig utskottet hänvisa till sjelfva motionen och vill här endast anmärka, att enligt motionärens åsigt den af honom förordade dagliga kommunikationen mellan Sverige och Tyskland lämpligen borde anordnas från staden Trelleborg till den under anläggning varande örlogshamnen Sassnitz på Rügen samt upprätthållas medelst två första klassens postångare, af hvilka Sverige och Tyskland hvartdera skulle anskaffa en.

Enligt hvad utskottet inhemtat, hafva vederbörande myndigheter redan fäst sin uppmärksamhet på ifrågavarande angelägenhet samt gått i författning om ärendets utredning; och då frågan således under den närmaste tiden torde komma att blifva föremål för Kongl. Maj:ts pröfning, lär någon framställning i ämnet från Riksdagens sida icke vara af omständigheterna påkallad, hvarför utskottet hemställer,

att herr Dahns förevarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Ang. ifrågasatt anslag för åvägbringande af regelbunden ångbåtsförbindelse mellan svenska hamnar och La Plata-floden i Syd-Amerika.

28:o.) I en inom Första Kammaren väckt motion (n:o 16) har herr J. Kerfstedt föreslagit, att Riksdagen måtte till Kongl. Maj:ts förfogande ställa ett förslagsanslag af 200,000 kronor årligen under en tid af 3 år, för åvägbringande af regelbunden ångbåtsförbindelse hvarannan månad mellan svenska hamnar och La Plata-floden i Syd-Amerika medelst tvenne, inhemska rederi tillhöriga, ändamålsenliga ångare af åtminstone 2,000 tons lastdryghet samt under de närmare vilkor i öfrigt, som Kongl. Maj:t kunde pröfva nödigt bestämma.

Beträffande de skäl, motionären anført till stöd för sin framställning, tillåter sig utskottet hänvisa till motionen i fråga.

Enligt hvad utskottet inhemtat, har styrelsen för Sveriges allmänna exportförening i en den 8 januari innevarande år till Kongl. Maj:t ingifven skrifvelse hemstält om aflåtande till Riksdagen af proposition angående subvention till det inhemska ångfartygsrederi, som kunde finnas villigt att upprätta ångbåtsförbindelse mellan svenska hamnar och La Plata-floden, hvilken skrifvelse jemte en från berörda styrelse den 17 i samma månad inkommen ytterligare skrifvelse i ärendet den 23 sistlidne januari remitterats till kommerskollegium för afgifvande af utlåtande.

Då således den af motionären väckta frågan för närvarande är föremål för Kongl. Maj:ts uppmärksamhet, anser sig utskottet icke hafva skäl

att i anledning af motionen tillstyrka någon vidare framställning, utan hemställer,

att herr Kerfstedts förevarande motion ej må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Befrämjande i allmänhet af bergsbruket.

29:o.) Med anledning af hvad Kongl. Maj:t under denna anslagstitel äskat hemställer utskottet,

Ang. anslag till bergsskolorna i Filipstad och Falun.

att Riksdagen — under vilkor att bergsskolorna i Filipstad och Falun med dertill hörande skolor för bergsarbetare komma att jemväl under år 1891 fortsätta sin verksamhet i enahanda omfång och utsträckning som hittills och underkasta sig den inspektion, Kongl. Maj:t finner skäligt bestämma — må i likhet med hvad förut för flera år egt rum, på extra stat för år 1891 anvisa ett belopp af 14,000 kronor att till bruks societetens fullmäktige i jernkontoret utbetalas.

[26.]

Anordnande af fabriksinspektion.

30:o.) På grund af Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning och under hänvisning till hvad departementschefen till statsrådsprotokollet (sid. 29 och 30) i ämnet anfört, får utskottet hemställa,

Ang. anslag till anordnande af fabriksinspektion.

att Riksdagen må, för anordnande af fabriksinspektion, på extra stat för år 1891 anvisa till aflöning åt tre inspektörer 15,000 kronor, med 5,000 kronor till hvardera, för år räknadt, och till bestridande af kostnaden för skrifbiträden och likartade utgifter 1,800 kronor, eller tillhopa 16,800 kronor.

[27.]

Ersättning för af statskontoret gjorda förskott.

31:o.) Enligt hvad statskontoret hos Kongl. Maj:t anmält, har nämnda embetsverk förskjutit följande belopp, nemligen:

Ang. anslag till ersättning för af statskontoret gjorda förskott.

[28.]

den sterbhusdelegarne efter den 25 juli 1887 afidne länsmanen i Kumla socken och Hardemo härad af Örebro län A. L. Flyckt för tiden från den 22 mars 1887 till den 14 mars 1889 tillkommande ränta efter 5 procent å det belopp, 1,425 kronor, som till statsverket influtit för ett till Kumla—Yxhults jernväg exproprieradt jordområde från länsmansbostället $\frac{1}{3}$ mantal n:r 4 Kumla i Kumla socken..... kr. 140: 92

godtgörelse för afkomst af boställen, som enligt kongl. brefvet den 31 maj 1878 innehafvare af länsmanstjänster, hvarmed boställen varit förenade, egt undfå i anledning deraf att företrädarne åtnjutit fardagsår, samt aflöningsfyllnad enligt kongl. brefvet den 27 april 1883 till tjänstförrättande länsman under den tid, företrädaren i tjänsten innehaft dertill hörande boställe, hvars afkastning uppskattats till högre belopp än kontanta lönen » 4,081: 74

till betäckande af kostnader för aflönings- och pensionsstatistiken under år 1889 » 1,874: 25

arfvoden till ordföranden och två ledamöter i den af Kongl. Maj:t tillsatta komité för utarbetande af förslag till föreskrifter i fråga om upphandlingar, leveranser och entreprenader för statens räkning samt ersättning till en ledamot i komitén för bestridda sekreteraregöromål » 800: —

arfvoden samt rese- och traktamentsersättning å ledamöterna och sekreteraren i den af Kongl. Maj:t tillsatta s. k. arbetareförsäkringskomitén, diverse utgifter för komitén m. m. » 187,075: 37

åtskilliga kostnader för verkställd undersökning af riksgränsen mellan Sverige och Finland » 4,710: 30

Summa kronor 198,682: 58.

På grund häraf har Kongl. Maj:t, med tillämpning af grundsatsen om anslags bestämmande till jemnt tal af kronor, hemställt, att Riksdagen måtte till betäckande af ofvan omförmälda, af statskontoret förskottsvis bestridda utgifter anvisa ett extra anslag af 198,683 kronor.

Jemte meddelande att den s. k. arbetareförsäkringskomitén den 4 november 1884 började och i november 1889 avslutade sina arbeten, får utskottet, till närmare upplysning angående de för denna komité förskjutna, betydliga kostnader, anföra, att, enligt hvad af den från statskontoret till Kongl. Maj:t aflåtna skrifvelsen i ämnet inhemtats, detta förskott, som i sjelfva verket utgjort tillhopa 187,517 kronor 55 öre, deraf dock 442 kronor 18 öre, afsedda för diverse utgifter, blifvit till räntekammaren återlevererade, utbetalts för följande utgifter, nemligen:

till arfvoden samt resekostnadsersättning och traktamente till komiténs ledamöter	kr.	50,918: 04
till diverse utgifter för komitén	,,	109,000: —
till arfvoden till komiténs sekreterare	,,	24,000: —
till en af komiténs ledamöter såsom ersättning för en af honom enligt uppdrag företagen resa till utlandet i ändamål att inhemta kännedom om derstädes vidtagna åtgärder rörande arbetareförsäkring	,,	1,900: 55
till fyra uppgifna personer för komitén i vissa hänseenden lemnadt biträde, tillsammans	,,	1,698: 96
		Summa kr. 187,517: 55.

Utskottet hemställer,

att Riksdagen må, till betäckande af ofvan omförmälda, af statskontoret förskottsvis bestridda utgifter, anvisa ett extra anslag af 198,683 kronor.

Statens jernvägstrafik.

32:o) Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte för år 1891 anvisa dels å riksstatens sju hufvudtitel, till utförande af nya byggnader och anläggningar vid statens jernvägstrafik, 800,000 kronor, deraf till fullbordande af arbetena för Malmö stations utvidgning 438,500 kronor, dels ^{Ang. anslag till statens jernvägstrafik.} [34 o. 35.] ock å riksstaten utom hufvudtitlarne till anskaffande af ny rörlig materiel vid statens redan trafikerade jernvägar 1,300,000 kronor.

Beträffande först det anslag, som Kongl. Maj:t äskat till nya byggnader och anläggningar, inhemtas af statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 11 sistlidne januari, att jernvägsstyrelsen för berörda ändamål ifrågasatt ett anslag af 900,000 kronor, att användas på sätt följande i statsrådsprotokollet intagna utdrag af styrelsens till Kongl. Maj:t i ämnet aflättna skrifvelse gifver vid handen:

»Byggnader och anläggningar.

Beräknad kostnad.

Kälarne: uppförande af såghusbyggnad, torkhus, och arbetarebostad vid Ansjön för försågning af en del af det för jernvägens eget behof erforderliga virket

kr. 17,600: —

För detta ändamål upptogs i det underdåniga för-

Trantport kr. 17,600: —

	Transport kr. 17,600: —
<p>slaget för 1890 ett belopp af 7,600 kronor, men när det till utförande af nya byggnader och anläggningar under nämnda år begärda anslaget nedsattes, finnas inga medel för anläggningen tillgängliga. Kostnaden har nu upptagits högre än i berörda förslag, dels därför att förutom de hus, som förut afsågos att uppföras å platsen, har beräknats att ett vid Håsjö station befintligt och, sedan stationen upphörde att vara ändpunkt, derstädes obehöfligt boställshus för betjente skulle för användning till arbetarebostad flyttas till Ansjön, dels emedan det visat sig att den vid Östersunds station befintliga byggnad, som ansågs kunna derstädes undvaras för att användas till inrymmande af sågverket vid Ansjön, är behöflig såsom förrådshus vid Östersund, och följaktligen en ny byggnad måste å platsen uppföras för sågverket.</p>	
<i>Nyhem</i> : utläggning af sidospår till Idsjön.....	,, 22,000: —
<p>Detta var äfven begärdt för 1890, men till följd af nyssnämnda nedsättning i anslagssumman kan arbetet icke utföras under det året.</p>	
<i>Dufed</i> : uppförande af nya kolbås, emedan de förut der befintliga äro otillräckliga.....	,, 1,500: —
<i>Undersåker</i> : uppförande af en lastkaj och i sammanhang dermed utläggning af ett sidospår.....	,, 4,400: —
<p>Lastkaj finnes ej vid stationen och kan ej ändamålsenligt anordnas utan i sammanhang med ett nytt sidospår. Den behöfs för lastning hufvudsakligen af s. k. cellulosavirke, som i stor mängd sändes till Ranheim i Norge.</p>	
<i>Hjerpen</i> : utvidgning af det till följd af trafikens betydliga tillväxt otillräckliga spårsystemet.....	,, 4,800: —
<i>Gällö</i> : utvidgning af spårsystemet jemte inköp af dertill erforderlig jord och i sammanhang dermed flyttning af magasinet	,, 10,000: —
<p>Den ökade timmer- och planktrafiken på platsen kan numera icke på ett någorlunda tillfredsställande sätt skötas, utan att spårsystemet betydligt utvidgas. Vid denna utvidgning måste äfven magasinet flyttas,</p>	
	Transport kr. 60,300: —

	Transport kr.	60,300: —
<p>emedan det ligger å en plats, öfver hvilken det nya spåret skall framdragas.</p>		
<i>Bräcke</i> : uppförande af stall af sten för 6 lokomotiv	„	30,000: —
<p>Vid stationen finnas redan stall för 4 lokomotiv, men dessa äro af trä. Då nu två nya stall behöfvas, har styrelsen, som funnit det med afseende å eldfara vara i hög grad äfventyrligt att inrymma flera så dyra fordon, som lokomotiven äro, i stall af trä, ansett sig böra föreslå att ett sammanhängande stall af sten för 6 lokomotiv uppföres i Bräcke, då de förut der befintliga trästallen kunde flyttas till stationer, der blott ett eller två lokomotiv äro placerade och riskerna vid eldsvåda följaktligen mindre.</p>		
Nedläggning af en 6" vattenledning till stallen	„	4,800: —
Utvidgning af spårsystemet, som behöfver ökas	„	5,200: —
<i>Fränsta</i> : d:o d:o	„	2,300: —
<i>Sundsvall</i> : tillbyggnad af godsmagasinet	„	11,000: —
Utläggning af ett spår framför d:o	„	1,900: —
Förlängning af hamnbrygga, utläggning af spår å den- samma och anskaffning af skjutbord	„	6,000: —
<p>Den alltjemt ökade rörelsen å Sundsvalls station fordrar inom kort tid betydligt större spårutrymme vid hamnkaj än hvad som inom den nuvarande bangården kan erhållas; och hafva därför undersökningar och andra förberedande åtgärder vidtagits för tillgodoseende af nämnda behof, men då fullständig plan öfver en sådan vidsträcktare utvidgning ännu ej kunnat upprättas, nödgas styrelsen för tillfället inskränka sig till att begära medel för här ofvan uppgifna arbeten. Genom hamnbryggans förlängning m. m. skulle äfven underlättas kollossningen från större fartyg, hvarigenom jernvägens omkostnader vid sådan lossning skulle i afsevärd mån minskas.</p>		
<i>Östavall</i> : utvidgning af spårsystemet, som är otillräckligt för godsrörelsen på platsen och de dagligen der förekommande tågmötena	„	5,100: —
<i>Mellansjö</i> : uppförande af ett vattentorn	„	5,200: —
<p>Vattentorn finnes ej vid stationen, men är behöfligt, emedan vattenförbrukningen för lokomotiven med</p>		
Transport kr.		131,800: —

	Transport kr. 131,800: —
<p>anledning af de svåra stigningarna till stationen är så stor, att af brist på vatten fulla tåg icke alltid kunna framföras.</p>	
<p><i>Ljusdal:</i> uppförande af ett vattentorn i norra ändan af stationen, hvarest vatten nu icke kan tagas.....</p>	,, 6,000: —
<p>Tornet är behöfligt, dels emedan full vattentillgång icke alltid är påräknelig i det vid södra ändan af stationen befintliga vattentornet, dels ock för att de norrut gående tågen icke må behöfva uppehållas utanför stationen, när vatten skall tagas, hvilket är olägligt både för tågexpeditionen och de resande.</p>	
<p>Uppförande af kolbås, emedan de förut befintliga äro otillräckliga</p>	,, 2,500: —
<p>Uppförande af ett boställe för stationsbetjening</p>	,, 20,000: —
<p>Nämnda betjening bor nu kringspridd i den vidsträckta byn till olägenhet för tjensten, jemväl i det afseendet att personalen delvis har svårt att undvika mindre lämpligt umgänge å fristunderna.</p>	
<p><i>Hudiksvall:</i> uppförande af stall för 2 lokomotiv</p>	,, 10,000: —
<p><i>Bollnäs:</i> uppförande af stall för 4 lokomotiv med jordinköp</p>	,, 25,000: —
<p><i>Värtan:</i> uppförande af ved- och cokesbod, som nu icke finnes, hvarför dessa materialier för närvarande inrymmas i lokomotivstallet till olägenhet och hinder för dettas användning till sitt ändamål</p>	
<p><i>Norr tull:</i> utvidgning af spårsystemet</p>	,, 1,600: —
<p>Stationen, som användes för större delen af Vasastadens trafik af ved, tegel m. m., saknar erforderligt spårutrymme.</p>	
<p><i>Södertelge:</i> nedläggning af en vagnvåg, erforderlig för vägning af vagnslastgods, som icke kan vägas i magasinet</p>	,, 2,000: —
<p>Anslaget begärdes redan i förslaget för år 1890.</p>	
<p><i>Gnesta:</i> uppförande af nytt restaurationshus af sten, emedan det gamla är helt och hållet otillräckligt och obeqvämt för de resande och dessa olägenheter icke kunna till följd af grundens beskaffenhet afhjelpas genom tillbyggnad</p>	,, 42,000: —
<p><i>Flen:</i> utvidgning af spårsystemet samt flyttning af stationshuset, godsmagasinet och lastkajen för beredande af</p>	

Transport kr. 249,200: —

erforderligt utrymme och för minskande af faran för de resande vid vagnflyttningar till och från magasinet „ 30,000: —

Spårsystemet är otillräckligt för den trafik, som numera passerar stationen på statens och den enskilda Vestmanland—Oxelösundbanan. Samma förhållande eger äfven rum med afseende å lokalerna i stationshuset, hvarför en utvidgning af dessa är behöflig. Godsmagasinet läge är nu sådant att, när vagnar skola föras till eller från magasinet, måste de skjutas å spår, som de resande hafva att passera på väg mellan stationshuset och tågen, hvarvid de äro utsatta för olycks-tillbud, som genom den nu afsedda anordningen kunna undanrödjas.

Det uppgjorda kostnadsförslaget öfver dessa arbeten uppgår till 138,000 kronor, men af denna summa anser styrelsen endast 30,000 kronor erforderliga för arbetenas påbörjande under 1891.

Fiskeby: utvidgning af det otillräckliga spårsystemet „ 8,500: —
Linköping: uppförande af 2 lokomotivstall med jordlösen „ 20,000: —
Hallsberg: tillbyggnad af matsalarne i restaurationslokalen, hvilka äro otillräckliga, särdeles vid dagsnälltågen, hvilkas resande der hafva middagsspisning „ 11,100: —
Töreboda: utvidgning af det otillräckliga spårsystemet ... „ 5,500: —
Motala verkstad: flyttning af godsmagasinet och i sammanhang dermed utvidgning af spårsystemet..... „ 5,400: —

När stationen byggdes, fans ej någon dit ledande allmän väg och förlades magasinet på östra sidan om spåren, hvilket läge numera, sedan landsväg blifvit byggd och inmyunnar på vestra sidan om spåren, är olägligt och utsätter de trafikerande, som skola till eller från magasinet, för fara att öfverköras, hvarför till styrelsen äfven inkommit från i orten boende personer en petition att magasinet måtte flyttas. I sammanhang härmed föreslås utvidgning af spårsystemet.

Motala: nedläggning af en vagnväg för vägning af vagns-lastgods, som icke kan vägas i magasinet „ 2,000: —
Fogelsta: utvidgning af det otillräckliga spårsystemet ... „ 5,400: —
Charlottenberg: utvidgning af spårsystemet samt därför erforderligt jordinköp och husflyttning „ 41,500: —

Transport kr. 378,600: —

Transport kr. 378,600: —

Den växande genomgående trafiken, stationens egen trafik och behovet af utrymme för de från stationen utgående tågen kräfva en betydlig utvidgning af spårsystemet, för hvars utförande ytterligare jord måste inköpas samt den nuvarande lastkajen och magasinet något flyttas. Deraf den jemförelsevis stora kostnaden.

<i>Fagerås</i> : anläggning af ny vattenledning till vattentornet, emedan den äldre icke lemnar tillräckligt med vatten	„	1,200: —
<i>Fryksta</i> : utfyllning i sjön för beredande af större uppslagsplats för virke	„	10,000: —
Utrymmet vid stationen för emottagande af allt dit å sjön Fryken ankommande virke är alldeles otillräckligt och måste därför ökas, hvilket lämpligast kan ske genom en utfyllning i sjön på föreslaget sätt.		
Å <i>bandelen Laxå—Kristinehamn</i> : anläggning af en ny morseledning, behöflig till följd af betydligt ökad telegrafkorrespondens	„	3,200: —
<i>Nässjö</i> : utvidgning af det otillräckliga spårsystemet och lastkajen	„	3,650: —
<i>Säfsjö</i> : utvidgning af det otillräckliga spårsystemet	„	3,500: —
<i>Elmhult</i> : uppförande af 2 dubbla lokomotivstall	„	12,000: —
<i>Hessleholm</i> : förändrad inledning af Kristianstad—Hessleholmsbanan för beredande af bättre spårutrymme å stationen	„	6,000: —
Anslaget var begärdt redan för år 1890.		
<i>Arlöf</i> : utvidgning af spårsystemet, som är otillräckligt, hufvudsakligen till följd af sockerfabrikens utomordentligt stora transporter af hvitbetor och stenkol under de tider af året, då den s. k. kampanjen pågår	„	15,700: —
I sammanhang härmed måste äfven magasinet flyttas och bör jemväl utvidgas, emedan det är för litet.		
<i>Malmö</i> : återstående arbeten för stationens utvidgning och delvis ombyggnad	„	438,500: —
För ifrågasvarande utvidgning hafva anvisats för åren 1889 och 1890 resp. 150,000 och 250,000 kronor.		
<i>Diverse arbeten</i>	„	27,650: —

 Summa kronor 900,000: —»

Beträffande denna jernvägsstyrelsens framställning har departementschefen anfört, att med det belopp, 438,500 kronor, som vore afsedt för arbetena å Malmö stations utvidgning, dessa arbeten skulle komma att bringas till slut. Då följaktligen en minskning af det af styrelsen härför beräknade anslagsbeloppet skulle medföra, att stationens utvidgning icke kunde, såsom afsedt vore, fullbordas år 1891, ansåge sig departementschefen böra tillstyrka, att berörda belopp oförminskadt beviljades. Deremot kunde ett eller annat de öfriga arbeten, till hvilka styrelsen ifrågasatt anslag, såsom t. ex. förändringarna af restaurationslokalerna vid Gnesta och Hallsberg utan alltför stora olägenheter någon tid uppskjutas, och det af styrelsen begärda anslaget för nya byggnader och anläggningar syntes därför kunna minskas med 100,000 kronor, eller till 800,000 kronor.

I fråga om det af Kongl. Maj:t för *anskaffande af ny rörlig materiel vid statens redan trafikerade jernvägar* äskade anslag inhemtas af statsrådsprotokollet, att jernvägsstyrelsen hemställt, att Kongl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen att för detta ändamål för år 1891 bevilja ett anslag af 1,500,000 kronor.

I afseende härå hade styrelsen — meddelar departementschefen — åberopat den utförliga motivering, styrelsen i sin skrifvelse den 7 december 1888 (till hufvudsakligaste delen införd i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 12 januari 1889) lemnat i fråga om behovet af den rörliga materiels ökning, och erinrat, att den för ändamålet under innevarande år nödiga summan beräknats till 1,500,000 kronor, hvaraf 490,000 kronor varit afsedda för det minimum af nyanskaffning, som den ökade trafiken till en början gjorde oundgängligt. Vidare hade styrelsen anfört, att då af den begärda summan endast 1,000,000 kronor beviljats samt den under år 1888 inträdda trafikförhöjningen ej allenast visat sig bestå, utan äfven fortfarande ökats, det vore att befara, att styrelsen inom kort måste komma i valet mellan att antingen tillbakavisa en del af den trafik, som erbjödes, eller ock försumma materiels underhåll, samt att, hvilkendera utvägen än komme att väljas, bristen på rörlig materiel komme att utöfva en högst menlig inverkan på statens jernvägars ekonomi. För att, i den mån sådant ännu vore möjligt, afhjelpa detta missförhållande, vore det högst angeläget att för år 1891 anvisades 1,500,000 kronor, motsvarande anskaffningskostnaden för 8 lokomotiv, 30 personvagnar samt 500 godsvagnar med axlar och hjul jemte reservdelar.

Sedermera hade styrelsen, enligt hvad af statsrådsprotokollet inhemtas, uti en aflemnad promemoria i fråga om behovet af det begärda anslaget ytterligare anfört, att det under de senare åren, i den mån virkesförsändelserna i Norrland tillväxt, under månaderna mars—oktober varit förenadt

med största svårighet att med den befintliga materieltillgången tillhålla vagnar till den omfattning, som af trafikanterna ej mindre i Norrland än äfven inom det öfriga riket påfordrats; att också klagomål ofta till styrelsen och vederbörande distriktsbefäl ingått öfver omöjligheten att i rätt tid erhålla vagnar, i hvilka klagomål betonats de stora förluster affärsmännen måste vidkännas, bland annat, genom utbetalande af liggepenningar till på last väntande ångbåtar; att styrelsen visserligen, för att i någon mån afhjelpa det öfverklagade förhållandet, ofta låtit, om än till stort men för jernvägens ekonomi, uppskjuta egna transporter af materialier m. m., men att anledningarna till klagomålen dock icke derigenom kunnat undanrödjas; samt att, derest icke tillgången på materiel bragtes i närmare öfverensstämmelse med trafikanternas behof af transportmedel, statens jernvägar icke med afseende å skyndsam godsbefordran kunde motsvara de anspråk, den trafikerande allmänheten hade rätt att på dem ställa. Särskildt ansåge sig styrelsen böra påpeka, att virkestrafiken i Norrland måste försiggå inom en bestämd, ganska begränsad tid; att till följd af de långa afstånden i Norrland och det fåtal genomgående tåg, som trafikerade de norrländska linierna, omsättningen af materielen eller förflyttning från annan ort af lediga vagnar till stationer, der last väntade, icke kunde ske med tillbörlig hastighet; samt att framdragandet af tomvagnar från ofta långt aflägsna orter vore förknippadt, utom med tidsutdrägt, äfven med en tillökning i kostnad, hvori någon lindring icke kunde väntas, med mindre den för närvarande knappa tillgången å materiel afhjelpades. Den begärda tillökningen i materiel vore därför en oafvislig nödvändighet och, såsom i någon mån upplysande med afseende å behofvet, ansåge sig styrelsen böra meddela, att under månaderna januari—november år 1889 mängden af det transporterade fraktgodset utgjort 2,760,917 ton mot 2,445,804 ton under motsvarande månader år 1888 och således ökats med omkring 13 procent, under det att det belopp, som nu af styrelsen begärts, vore allenast omkring 3 procent af den vid 1888 års slut befintliga materielens bokförda värde.

För egen del har departementschefen beträffande nu ifrågavarande anslagsbehof yttrat, att han af hvad jernvägsstyrelsen anført ansåge ådaga-lagdt, att en afsevärd tillökning af den rullande materielen påkallades såväl af trafikanternas billiga anspråk att utan oskäligen dröjsmål få sina transporter besörjda som ock af hänsyn till statsjernvägarnes egen ekonomi. I sistnämnda afseende ville departementschefen först och främst fästa uppmärksamheten derå, att då en alltför knapp tillgång på materiel måste i följd af trafikens kraf föranleda, att materielen icke i behörig tid kunde underkastas behöfliga reparationer, materielen i förtid komme att förslitas, hvilket orsakade ökade kostnader genom nödvändigheten att ersätta den materiel, som sålunda blifvit i förtid obrukbar. Vidare erinrade departements-

chefen att, på sätt jernvägsstyrelsen ock framhållit, bristen på rullande materiel medfört ökade direkta utgifter för jernvägen, såsom extra kostnader för emottagande och uppläggande af dess kolförråd i följd af omöjligheten att i rätt tid besörja transporterne deraf samt ökade omkostnader för den stationstjenst, som besörjdes medelst lokomotiv.

Med hänsyn till de öfriga statsbehof, hvilkas fyllande af Riksdagen äskades, ansåge departementschefen dock det belopp, som borde för nu ifrågasatt ändamål begäras, kunna inskränkas till 1,300,000 kronor, hvarmed de angelägnaste behofven af ny rullande materiel kunde anses för år 1891 tillfredsställda.

Kongl. Maj:ts framställning om anslag till utförande af nya byggnader och anläggning har, för så vidt densamma afser utvidgningen af Malmö station, icke gifvit anledning till någon utskottets erinran.

Hvad berörda framställning i öfrigt vidkommer, får utskottet till en början erinra att, enligt hvad ofvan meddelats, i det belopp å 100,000 kronor, hvarmed det af jernvägsstyrelsen för byggnader och anläggningar ifrågasatta anslag minskats, ingått den till sammanlagdt 53,100 kronor beräknade kostnaden för arbetena vid Gnesta och Hallsberg, men att icke blifvit upplyst, genom hvilka af de i öfrigt föreslagna arbetenas undanskjutande den återstående, till 46,900 kronor uppgående minskningen ansetts kunna åstadkommas. Med anledning häraf tillåter sig utskottet såsom sin åsigt uttala, att uppskof synes böra ega rum särskildt med de vid Flens station tillämnade arbetena. Ehuru jernvägsstyrelsen för år 1891 vid denna station blott ifrågasatt arbeten för en kostnad af 30,000 kronor, framgår nemligen af styrelsens i ämnet aflättna skrifvelse, att det kostnadsförslag, som uppgjorts för samtliga såsom erforderliga ansedda arbeten vid stationen, slutar å ett belopp af 138,000 kronor. Af berörda kostnadsförslag, som för utskottet varit tillgängligt, framgår, att bland utgiftsposterna upptagits »uppsättning af ett nytt stationshus af sten, med grund» för en beräknad kostnad af 50,000 kronor. Det har likväl synits utskottet kunna ifrågasättas, huruvida en så dyrbar nybyggnad vid denna station i verkligheten är af behovet påkallad; och då utskottet tillika af kostnadsförslaget trott sig finna, att påbörjandet af vissa arbeten, som enligt jernvägsstyrelsens åsigt borde under år 1891 verkställas, skulle hafva till följd, att en del andra i kostnadsförslaget upptagna arbeten, om hvilkas behöflighet utskottet icke känner sig fullt öfvertygadt, måste under följande år utföras i enlighet med den nu uppgjorda planen, har utskottet icke tvekat att uttala den mening, att de nu ifrågasatta arbetena vid berörda station lämpligen böra uppskjutas. I sådan händelse blefve Kongl. Maj:t för öfrigt i tillfälle att, efter förnyad pröfning af samtliga de föreslagna arbetenas behöflighet, för Riksdagen framlägga fullständigt förslag till stationens

utvidgning; och föreställer sig utskottet, att i sammanhang med den förnyade pröfningen borde tagas i öfvervägande, huruvida icke, då behofvet af en utvidgning af stationen väsentligen lär hafva föranledts af den ökade trafik, som på Oxelösund—Flen-Vestmanlands jernväg passerar stationen, nämnda jernvägsaktiebolag borde, åtminstone i någon mån, deltaga i de för utvidgningen erforderliga kostnaderna.

Då flera andra poster å det af jernvägsstyrelsen till nya byggnader och anläggningar ifrågasatta anslag synts utskottet väl högt upptagna, anser sig utskottet slutligen böra framhålla, att genom ändamålsenliga åtgärders vidtagande kostnaden för de å ifrågavarande poster upptagna arbeten torde böra kunna i verkligheten ej obetydligt nedbringas under den nu beräknade.

Med dessa erinringar har utskottet, som i öfrigt icke haft något att invända mot Kongl. Maj:ts förevarande förslag om anslag till uppförande af nya byggnader och anläggningar vid statens jernvägstrafik, ansett sig böra tillstyrka, att det begärda anslaget måtte i sin helhet beviljas.

Beträffande Kongl. Maj:ts anslagsbegäran för anskaffande af ny rörlig materiel vid statens redan trafikerade jernvägar, har det synts utskottet genom hvad till statsrådsprotokollet meddelats vara till fullo ådagalagdt, att någon nedsättning uti det visserligen i och för sig betydliga belopp, Kongl. Maj:t äskat, icke skulle utan de mest afsevärda olägenheter för trafiken kunna vidtagas, hvarför utskottet icke tvekat att tillstyrka Riksdagen att bevilja ifrågavarande belopp.

Med anledning af hvad under förevarande anslagstitel blifvit föreslaget, hemställer utskottet alltså,

att Riksdagen må auvisa:

a) å riksstatens sjetta hufvudtitel, till utförande af nya byggnader och anläggningar vid statens jernvägstrafik, 800,000 kronor, deraf till fullbordande af Malmö stations utvidgning 438,500 kronor,

b) å riksstaten utom hufvudtitlarne, till anskaffande af ny rörlig materiel vid statens redan trafikerade jernvägar, 1,300,000 kronor.

Om sättet för anskaffande af det i mom. b) omförmälda belopp kommer utskottet framdeles att afgifva förslag.

Ang. ifrågasatt statsbidrag för byggande och underhåll af Långebro i Kristianstads län
m. m.

33:o) I en inom Andra Kammaren väckt motion (n:o 137) har herr friherre *W. von Schwerin*, med hvilken herr *Nils Nilsson* i Skärhus instämt, hemställt, att Riksdagen måtte besluta underdånig skrif-

velse, att Kongl. Maj:t täcktes vidtaga åtgärder, hvarigenom skyldigheten att bygga och underhålla Långebro invid Kristianstad öfver Helgeå bragtes i öfverensstämmelse med de i nu gällande lag och författningar stadgade grunder; att ett anslag af 6,000 kronor om året måtte ställas till disposition af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Kristianstads län eller annan lämplig myndighet för att användas till förräntning och amortering af brointressenternas skuld; samt att, om detta bifölles, i skrifvelsen till Kongl. Maj:t måtte inryckas, att Kongl. Maj:t täcktes förordna allmänt ombud att deltaga i årliga revisionen af brons räkenskaper och afgifva berättelse om huru anslaget användts.

Ehuru den i föreliggande motion väckta frågan, efter den framställning deraf motionären lemnat, synes utskottet i viss mån förtjent af uppmärksamhet, håller utskottet likväl före, att någon åtgärd från Riksdagens sida i det af motionären angifna syftet icke i sakens nuvarande outredda skick bör vidtagas, helst utskottet anser, att Kongl. Maj:ts uppmärksamhet å de omförmälda förhållandena bör i första hand genom de i saken intresserades åtgörande påkallas.

Utskottet får fördenskull hemställa,

att herr friherre von Schwerins förevarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Öfver Kongl. Maj:ts under sjetta hufvudtiteln gjorda förslag om anvisande på extra stat för år 1891 af medel till *väganläggningar* och *vägförbättringar*, *bro- och hamnbyggnader* samt *vattenkommunikationer* och *torrläggning utaf vattensjuka marker* har utskottet i sitt utlåtande n:o 13 afgifvit yttrande.

Beträffande Kongl. Maj:ts likaledes under sjetta hufvudtiteln framlagda förslag till *fortsättning af arbetena å stambanan till Vännäs* och *anskaffande af rörlig materiel till bansträckan Anundsjö—Vännäs* samt till *påbörjande af arbetena å banan till Öfver-Luleå* kommer utskottet att framdeles afgifva utlåtande.

Likaledes kommer utskottet framdeles att yttra sig med anledning af väckta och till utskottet remitterade motioner om beviljande af anslag för byggande af en bibana från Mellansel till Örnsköldsvik.

Stockholm den 17 februari 1890.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.

Reservationer:

vid punkten 7:o (angående förste fiskeriassistentens lön samt ålders-tillägg åt fiskeriassistenterna):

af herrar *C. E. Carsparsson*, friherre *B. A. Leijonhufvud*, *P. J. von Ehrenheim* och *R. G. von Hedenberg*, som, under ogillande af utskottets förslag i öfrigt, ansett detsamma hafva bort innefatta hemställan om att andre fiskeriintendentens lön, 1,500 kronor, måtte, efter innehafvarens af sådan befattning väl vitsordade tjänstgöring under en tid af fem år, höjas med 500 kronor och efter 10 års sådan tjänstgöring med ytterligare 500 kronor;

vid punkten 20:o (angående anslag till agrikulturkemiska stationer): af herrar greve *A. G. Barnekow* och *S. Nilsson*, hvilka yrkat, att utskottet, med anledning af Kongl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning och de väckta motionerna om anvisande af bidrag till underhåll af de kemiska stationerna i Gefle och Kristianstad, bort hemställa, att Riksdagen måtte såsom bidrag till underhåll af *nio kemiska stationer för jordbrukets och näringarnas behof* — inom de orter, der landsting eller hushållningssällskap, hvar för sig eller i förening, förbundet sig att upprätta laboratorium och bekosta lokal för detta jemte bostad och hyresmedel för kemist och assistent samt bekosta aflöningen till desse och laboratoritjenaren äfvensom årliga utgifterna för laboratoriets underhåll samt till inköp af böcker och inventarier för stationens behof — på extra stat för år 1891 anvisa ett anslag af 4,000 kronor för hvarje station eller tillhopa 36,000 kronor;

af herr *L. Jönsson*;

vid punkten 32:o (angående anslag till statens jernvägstrafik):

af herr greve *G. Sparre*;

af herrar *C. E. Carsparsson*, *F. Boström* och *P. J. von Ehrenheim*, hvilka ansett, att utskottets motivering bort erhålla följande förkortade och förändrade lydelse:

“Kongl. Maj:ts framställning om anslag — — — — erinran.

Hvad berörda framställning i öfrigt vidkommer — — — — kostnad af 50,000 kronor. Det har likväl synts utskottet kunna ifrågasättas, huruvida en så dyrbar nybyggnad vid denna station i verkligheten är af behovet påkallad; och då utskottet tillika trott sig finna, att flera andra poster å det af jernvägsstyrelsen till nya byggnader och anläggningar ifrågasatta anslag äro väl högt upptagna, anser sig utskottet böra framhålla, att genom ändamålsenliga åtgärders vidtagande — — — — nu beräknade.

Med dessa erinringar — — — — beviljas.

Beträffande Kongl. Maj:ts — — — — belopp.“

af herrar *H. P. P. Tamm*, *V. Ekenman* och *E. Fränckel*: hvilka ansett, att utskottets motivering bort på följande sätt affattas:

“Kongl. Maj:ts framställning — — — — erinran.

Då den ökade trafik, som framkallats af de nu förbättrade konjunkturena, utvisat ökade behof af utvidgade anordningar vid en del af statens jernvägsstationer och inkomsterna af jernvägarne samtidigt varit i ökning, har utskottet icke ansett sig böra föreslå någon nedsättning för ifrågavarande år uti det anslag, Kongl. Maj:t i öfrigt äskat till nya byggnader och anläggningar vid statens jernvägstrafik.

Beträffande Kongl. Maj:ts — — — — belopp.“

1890 års riksstat anslår:								
Anvisning i kontant.	Indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag.						Summa.	
	Friheter.		Ersättningar.					
Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	
T:pt	3,788,015	—	6,660	—	1,664	—	3,796,339	
	12,000	—	—	—	—	—	12,000	Vägar och kommunikationer
	190,400	—	—	—	—	—	190,400	Undervisningsanstalter för jordbruk och landtmanna- understöd åt landtmannaskolor)
	47,500	—	—	—	—	—	47,500	Landbruksingenjörer och deras biträden
	55,000	—	—	—	—	—	55,000	Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmanna-
	48,000	—	—	—	—	—	48,500	Länsveterinärer
	63,500	—	—	—	—	—	63,500	Befrämjande i allmänhet af slöjderna
	11,500	—	—	—	—	—	11,500	Befrämjande i allmänhet af handel och sjöfart
	8,700	—	—	—	—	—	8,700	Befrämjande i allmänhet af bergsbruket
	42,000	—	—	—	—	—	42,000	Fiskerinäringens understöd
S:gr	479,100	—	—	—	—	—	479,100	
	63,000	—	—	—	—	—	63,000	Skiften och afvittringar, <i>reservationsanslag</i>
	50,000	—	—	—	—	—	50,000	Utflyttningshjelp efter skiften, <i>förslagsanslag</i>
	4,500	—	—	—	—	—	4,500	Odlingshjelp för kroonybyggare, <i>förslagsanslag</i>
	2,700	—	1,560	—	4,567	—	8,827	Jordförluster genom kanal- och väganläggningar, för-
	108,550	—	1,070	—	—	—	109,620	Hästafvelns förbättrande, <i>reservationsanslag</i> (deraf sär-
	30,000	—	—	—	—	—	30,000	Till förekommande och hämmande af smittosamma
	15,850	—	—	—	—	—	15,850	Karantänsinrättningen på Känsö, <i>förslagsanslag</i> , högst
	43,000	—	—	—	—	—	43,000	Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>
	117,531	—	—	—	—	—	117,531	Skrifmaterialier och expenser, ved m. m., <i>förslags-</i>
	12,000	—	—	—	—	—	12,000	<i>Ökas</i> för jemnande af hufvudtitelns slutsumma med Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>
S:gr	447,131	—	2,630	—	4,567	—	454,328	
S:a	4,714,246	—	9,290	—	6,231	—	4,729,767	

Jordbruket, handeln

Reservations-

Diverse

		Förslag till blifvande riksstat:								
		Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jemförlig anvisning, på <i>förslag</i> .				Summa.		
				Friheter.		Ersättningar.				
		Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	
och näringarne. anslag.	Transport	3,790,045	—	6,660	—	1,664	—	3,798,369	—	
	12,000	—	—	—	—	—	12,000	—	
	näringsar (deraf ett <i>förslagsanslag</i> å 15,000 kronor till	190,400	—	—	—	—	—	190,400	—	
	47,500	—	—	—	—	—	47,500	—	
	näringsar	55,000	—	—	—	—	—	55,000	—	
	48,500	—	—	—	—	—	48,500	—	
	63,500	—	—	—	—	—	63,500	—	
	11,500	—	—	—	—	—	11,500	—	
	8,700	—	—	—	—	—	8,700	—	
	42,000	—	—	—	—	—	42,000	—	
		S:gr	479,100	—	—	—	—	—	479,100	—
	anslag.	63,000	—	—	—	—	—	63,000	—
		50,000	—	—	—	—	—	50,000	—
		4,500	—	—	—	—	—	4,500	—
		<i>slagsanslag</i>	2,700	—	1,560	—	4,567	—	8,827	—
skildt 50,000 kronor till prisbelöningar för hästar)		108,550	—	1,070	—	—	—	109,620	—	
sjukdomar bland husdjuren, <i>förslagsanslag</i>		30,000	—	—	—	—	—	30,000	—	
.....		15,850	—	—	—	—	—	15,850	—	
.....		43,000	—	—	—	—	—	43,000	—	
<i>anslag</i> . Nuvarande belopp		117,531: —	—	—	—	—	—	—	—	
.....		280: —	117,811	—	—	—	—	117,811	—	
.....	12,000	—	—	—	—	—	12,000	—		
	S:gr	447,411	—	2,630	—	4,567	—	454,608	—	
	Summa	4,716,556	—	9,290	—	6,231	—	4,732,077	—	

Bil. Litt. B.

Tabell öfver extra ordinarie anslagen under riksstatens S j e t t e hufvudtitel.

Civildepartementet.		Kronor.	ö.
<i>Civildepartementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli:</i>			
För handhafvande af kontroll & försäkringsanstalterna		4,500	—
<i>Kommerskollegium:</i>			
För tillfällig löneförbättring	7,640: —		
Till bestridande af kostnader för kartritning vid grufkartekontoret	2,500: —	10,140	—
<i>Rikets ekonomiska kartverk:</i>			
För de ekonomiskt-geografiska kartarbetena i Norrbottens län	31,000 —		
„ de ekonomiska kartarbetena i öfriga delar af riket ..	45,000 —	76,000	—
<i>Öfverståthållareembetet:</i>			
Till utgifvande af "Polisunderrättelser"		15,000	—
<i>Landsstaterna i länen:</i>			
Till aflöning m. m. åt särskild polisstyrka på landet	50,000: —		
„ ersättning för juridiskt biträde åt de svenska lapparne i Norge samt till lappfogdar och lappförmän	10,000: —	60,000	—
<i>Undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar:</i>			
För anordnande af högre undervisning i mejerihushållning vid Ultuna och Alnarps landtbruksinstitut		10,000	—
<i>Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar:</i>			
Bidrag till bestridande af kostnaderna för allmänna landtbruksmöten	5,000: —		
Transport		5,000: —	—
		175,640	—

	Kronor.	ö.
Transport 5,000: —	175,640	—
För anordnande i sammanhang med sjuttonde allmänna svenska landtbruksmötet i Göteborg år 1891 af en pröfning af landtbruksmaskiner och redskap	10,000: —	
Till prisbelöningar vid allmänna landtbruksmöten för husdjur, redskap, maskiner m. m.	10,000: —	
„ den agrikulturkemiska försöksanstalten vid Ultuna	4,500: —	
Bidrag till underhåll af sju kemiska stationer för jordbrukets och näringarnes behof	28,000: —	
Till understöd åt frökontrollanstalter	10,000: —	
„ ” ” svenska mosskulturföreningen	5,000: —	
För de geologiska undersökningarne	89,500: —	162,000
<i>Befrämjande i allmänhet af slöjderna :</i>		
Till anställande af en andre instruktör i husslöjd och en elev	3,000: —	
Bidrag till upprätthållande af väfskolan i Borås och till aflönande af en andre lärare vid samma skola	4,800: —	7,800
<i>Befrämjande i allmänhet af handel och sjöfart :</i>		
Till beredande åt alster af svensk industri och svenska näringar af afsättning i främmande länder		20,000
<i>Befrämjande i allmänhet af bergsbruket:</i>		
Till bergsskolorna i Filipstad och Falun		14,000
<i>Fabriksinspektion :</i>		
För anordnande af fabriksinspektion		16,800
<i>Diverse anslag:</i>		
Till ersättning för af statskontoret förskottsvis bestridda utgifter	198,683: —	
„ utförande af nya byggnader och anläggningar vid statens jernvägstrafik	800,000: —	998,683
	<u>Summa</u>	<u>1,394,923</u>

Bil. Litt. C.

Tabell öfver extra ordinarie anslag u t o m hufvudtitlarne.

	Kronor.	ö.
Till anskaffande af ny rörlig materiel vid statens trafikerade jernvägar	1,300,000	